

Lakiosasto

4.12.1989

Työeläkelaitoksille

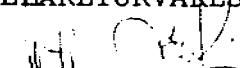
ELÄKKEEN ULOSMITTAAMISESTA

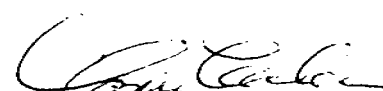
Eläkkeet tulevat ulosottokelpoisiksi 1.1.1990 alkaen. Eläketurvakeskus on lähettänyt eläkelaitoksille yleiskirjeiden A 36/88 ja A 6/88 liitteinä lain ulosottolain 4 luvun muuttamisesta sekä lainmuutosta koskevan hallituksen esityksen. Tässä yleiskirjeessä annetaan soveltamishjeet eläkkeiden ulosmittaamisesta.

Yleiskirjeen valmistelutyö on tehty Eläketurvakeskuksen ja eläkelaitosten edustajien muodostamassa tulkintaryhmässä.

Yleiskirjeen liitteenä on oikeusministeriön soveltamishjeet.

ELÄKETURVAKESKUS

Pentti Koivistoinen

Tapio Karsikas

Lakiosasto

4.12.1989

ELÄKKEEN ULOSMITTAAMISESTA

SISÄLLYSLUETTELO

	sivu
1 Eläkelaitoksen maksamat ulosmittauskelpoiset etuudet	2
2 Eläkkeestä ulosmitattava velka	2
2.1 Takaisin perittävän eläkkeen kuittaaminen ja ulosotto	3
2.1.1 Kuittaaminen vastaisista eläke-eristä vähentämällä ..	3
2.1.2 Takaisin perittävän eläkkeen ulosotto	4
3 Tietojen antaminen	5
3.1 Velallinen	5
3.2 Muut tietolähteet	5
3.3 Eläketurvakeskus ja eläkelaitos	5
4 Ulosottomenettely	6
4.1 Ulosottoviranomainen	6
4.2 Maksukiello	7
4.2.1 Muutos maksukiellossa	7
5 Ulosmitattava määrä	9
5.1 Suojaosuus	9
5.2 Säännönmukainen ulosottopidätys ja tulorajapidätys	9
5.3 Maksukieltolomake	10
5.4 Kertasuoritus, takautuvasti maksettava eläke ja veron ennakon palautus	11
6 Etuoikeusjärjestys	12
7 Voimaantulo	13

Lakiosasto

4.12.1989

ELÄKKEEN ULOSMITTAAMISESTA

Eläkkeiden ja eräiden muiden etuuksien ulosmittaamista koskevaa lainsäädäntöä on muutettu siten, että työeläkkeet ja muut palkan sijaan tulevat toimeentuloetuudet on saatettu ulosmittauskelpoisiksi.

Ulosmittauksen ulkopuolelle on edelleen jätetty mm. kansaneläke, perhe-eläkelain mukainen ns. yleinen perhe-eläke, rintamasotilaseläkelain mukainen eläke, sotilasvammalain mukaiset korvaukset sekä työttömyysturvalain mukainen peruspäiväraha. Ulosoton ulkopuolelle jäävät edelleen myös määrättyihin tarkoituksiin myönnetyt avustukset, tuet ja korvaukset. Ulosmittauskelvottomia ovat siten hautausavustukset sekä korvaukset kuntoutuskustannuksista, lääkärintarkastus- ja matkakustannuksista.

Myös ulosmittaamatta jätettävän osuuden laskemista-paa ja määrää on muutettu. Samalla on myös muutettu asetuksella määrättävää, velallisen ja hänen perheensä välttämättömään elatukseen jätettävää markkamäärää (suojaosuutta).

Lainmuutokset tulevat voimaan 1.1.1990. Hallituksen esitys ja vahvistetut lainmuutokset on lähetetty eläkelaitoksille yleiskirjeiden A 6/88 ja A 36/88 liitteinä.

1

Eläkelaitoksen maksamat ulosmittauskelpoiset etuudet

Ulosmittauskelpoisia ovat kaikki TEL 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien mukaiset eläkkeet ja perhe-eläkkeet. Rekisteröidyt ja rekisteröimättömät lisäedut ovat myös ulosmittauskelpoisia samoin kuin eläkkeeseen maksettava viivästyskorotus. Samoin kertasuorituksena maksettavasta eläkkeestä voidaan ulosmitata osa (ks. kohta 5.4). Vaikka eläkkeensaaja asuisi ulkomailla, voidaan hänelle Suomesta maksettava työeläke ulosmitata.

2

Eläkkeestä ulosmitattava velka

Eläkkeestä voidaan ulosmitata eläkkeensaajan vero-velkoja, sakkoja, sopimukseen perustuvia velkoja, kulutusluottovelkoja ja muita velkoja. Sopimukseen perustuvat velat, kulutusluottovelat ja muut sen kaltaiset velat eivät ole suoraan täytäntöönpanokelpoisia.

Lakiosasto

4.12.1989

Eläkkeen ulosotossa velkana voi olla myös eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen saatava. Eläkkeestä voi tulla ulosmitattavaksi vakuutusmaksuja, hyvikettä tai takaisinperittävää eläkettä. Vakuutusmaksun ulosmittaamisesta on tarkemmat ohjeet Työeläkelaitosten liiton TELA:n julkaisussa Työeläkelakeihin perustuvien saatavien periminen. (Näiden velkojen kuittaaminen eläkkeestä ks. kohta 6.)

Ulosmitattavana velkana voi olla myös muita takaisinperittäviä sosiaalivakuutusetuuksia (työttömyyspäivärahaa, toimeentulotukea, elatusapua jne). Jos esimerkiksi työttömyyspäivärahan maksaja ei ole saanut tietoa eläkehakemuksen vireilläolosta ja takautumisvaatimus on jäänyt sen vuoksi tekemättä, voi työttömyyspäivärahan maksaja hakea saataansa eläkkeen ulosoton avulla.

2.1

Takaisin perittävän eläkkeen kuittaaminen ja ulosotto

Aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisin perimisestä olisi ensisijaisesti pyrittävä sopimaan eläkkeensaajan kanssa.

2.1.1

Kuittaaminen vastaisista eläke-eristä vähentämällä

Takaisinperittävän eläkkeen kuittaaminen vastaisista eläke-eristä vähentämällä ilman eläkkeensaajan suostumusta eli pakollinen kuittaus ei ole aikaisemmin ollut yleisesti mahdollista. Tämä on johtunut siitä, että pakollinen kuittaus rinnastetaan eläkkeen ulosmittaukseen, joka on ollut eräitä poikkeuksia lukuunottamatta kielletty TEL 19 a §:n nojalla. Kuittaus eläkkeensaajan suostumuksella on sen sijaan ollut mahdollista eläkkeen ulosmittauskiellosta huolimatta. Työttömyyseläkkeen takaisinperinnässä on pakollinen kuittaus ollut jo aikaisemminkin mahdollista TEL 4 c §:n 6 momentin erityissäännöksen nojalla.

TEL 19 a §:n 1 momentin säännös eläkkeen ulosmittauskiellosta on kumottu 1.1.1990 lukien. Eläkkeen ulosottokiellon kumoamisen johdosta voidaan esittää perusteita sille, että takaisinperittävää eläkettä voidaan kuitata vastaisista eläke-eristä vastoin eläkkeensaajan tahtoakin. Vakuutetun oikeusturvan vuoksi tulisi kuitenkin kuittauksen rajoittamisesta tiettyyn osaan eläkkeestä säätää laissa. Eläkelaitosten ei tulisi kuitata takaisinperittävää eläkettä vastoin eläkkeensaajan suostumusta ennen kuin lakiin on saatu tätä koskeva säännös. Edellä

Lakiosasto

4.12.1989

esitetty ei koske työttömyyseläkettä, koska sen takaisin perimisestä on laissa erikseen säädetty.

Eläkelaitoksen on kuitenkin aina annettava päätös takaisinperintään ryhtymisestä ja takaisinperittävästä määrästä ennen kuin eläkelaitos ryhtyy kuittaamaan eläkkeestä.

Jos eläkelaitos kuittaa eläkkeestä takaisinperittävää saatavaa jo maksukiellon saapuessa, eläkelaitoksen kuittausoikeus menee ulosoton edelle. Tällöin ulosmittaaminen kohdistuu siihen eläkkeen määrään, joka jää jäljelle, kun nettoeläkkeestä on vähennetty kuitattava määrä.

Takaisinperittävässä eläkkeessä voi olla maksukiello jo silloin, kun eläkelaitos ryhtyy saatavansa takaisinperintään. Näissä tilanteissa eläkelaitoksella on oikeus kuitata eläkkeestä ennen ulosottoa, jos eläkelaitoksen eläkkeensaajalta oleva takaisinperittävä saatava on syntynyt ennen maksukiellon saapumista. Saatavan katsotaan syntyneen silloin, kun virheellinen maksu on tapahtunut.

Jos eläkelaitoksen takaisinperittävä saatava on syntynyt vasta sen jälkeen, kun eläkelaitos on jo saanut eläkettä koskevan maksukiellon ulosottomieheltä, eläkelaitoksen kuittausoikeus ei mene ulosoton edelle. Näissä tilanteissa eläkelaitos voi eläkkeensaajan suostumuksella kuitata saatavansa siitä eläkkeen määrästä, joka jää maksettavaksi ulosoton jälkeen. Ellei kuittaaminen ole mahdollista, eläkelaitos voi periä aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisin ulosoton avulla.

2.1.2

Takaisin perittävän eläkkeen ulosotto

Eläkkeen takaisinperintää koskeva menettely olisi pyrittävä hoitamaan työeläkejärjestelmässä viemättä asiaa yleiseen tuomioistuimeen. Jos eläkettä ei jää maksettavaksi tai jos eläkkeestä ei voida kuitata, eläkelaitos voi periä aiheettomasti maksetun eläkkeen ulosottoteitse, ellei eläkkeensaajan kanssa voida sopia muusta menettelystä. Perintätoimiin voidaan ryhtyä vasta, kun takaisinperinnästä on annettu työeläkejärjestelmässä päätös ja tämä on saanut lainvoiman.

Yksityisen eläkelaitoksen takaisinperintäpäätös ei ole sellainen ulosottolain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu päätös, jonka perusteella voitaisiin ryhtyä ulosottoon. Jos eläkelaitoksen takaisinperintää koskevasta päätöksestä ei ole valitettu ja se on

Lakiosasto

4.12.1989

saanut lainvoiman, eikä takaisinmaksu tapahdu vapaaehtoisesti, eläkelaitoksen on ryhdyttävä siviilioikeudellisiin perintätoimiin. Vasta maksumääräysmenettelyssä tai yleisessä alioikeudessa annetun päätöksen perusteella voidaan ryhtyä takaisinperittävän saatavan ulosottoon.

Eläkelautakunnan tai vakuutusoikeyden takaisinperinnästä antaman päätöksen perusteella voidaan ryhtyä ulosottoon. Eläkelautakunnan päätöksen osalta on odotettava, että se on saanut lainvoiman (TEL 20 § 2 momentti). Vakuutusoikeyden päätöksen täytännönpanokelpoisuus perustuu suoraan ulosottolakiin.

Eläkkeen takaisinperinnästä on ohjeet yleiskirjeessä Perusteettomasti maksetun eläkkeen takaisinperiminen 11/87. Ne jäävät voimaan siltä osin, kuin tässä yleiskirjeessä ei ole annettu uusia ohjeita.

3 Tietojen antaminen

3.1 Velallinen

Ulosottolain mukaan velallinen on velvollinen antamaan ulosottomiehelle ulosottoa varten tiedot varoistaan ja veloistaan sekä tuloistaan ja omaisuudestaan.

3.2 Muut tietolähteet

Ulosottomies voi tiedustella velallisen tulolähteitä ja omaisuutta myös veroviranomaisilta ja muilta viranomaisilta (Ulosottolain 4 luvun 18 e §:n 3 momentti).

3.3 Eläketurvakeskus ja eläkelaitos

Ehdotetun uuden TEL 17 §:n 3 momentin mukaisesti ulosottoviranomainen voi tiedustella velalliselle eläkettä maksavat eläkelaitokset Eläketurvakeskuksesta tai velalliselle eläkettä maksavasta eläkelaitoksesta.

Tietojenantovelvollisuus koskee yksittäisten eläkkeensaajien eläkettä koskevien tietojen ilmoittamista ulosottomiehelle tämän pyynnöstä ulosoton toimeenpanemista varten. Koska Eläketurvakeskuksella ei ole tietoa eläkkeensaajan nettoeläkkeen määrästä, Eläketurvakeskus voi ilmoittaa ainoastaan, mitkä eläkelaitokset maksavat eläkkeensaajalle eläkettä.

Lakiosasto

4.12.1989

Jos ulosottoviranomaisella on jo tiedossaan jokin eläkkeensaajalle eläkettä maksava eläkelaitos, voi ulosottoviranomainen, samalla kun se tiedustelee tämän eläkelaitoksen maksaman nettoeläkkeen määrän, pyytää tiedon myös muista velalliselle eläkettä tai muuta toimeentuloetuutta maksavista laitoksista. Eläkelaitos on velvollinen ilmoittamaan vain ne tiedot, jotka sillä on käytettävissään, asian selvittämisvelvollisuutta ei ole. Näiden tietojen perusteella ulosottomies antaa maksukiellon eläkettä tai muuta toimeentuloetuutta maksaville laitoksille.

Ilmoitettaessa tietoja ulosoton toimeenpanoa varten on varmistauduttava siitä, että kysyjänä on todellakin ulosottoviranomainen. Tietoliikenteestä annetaan eri ohjeet.

4

Ulosottomenettely

4.1

Ulosottoviranomainen

Ulosmittaus tapahtuu lainmukaan paikkakunnalla, jossa eläkkeensaaja asuu, eikä siellä, missä eläkelaitos toimii. Tästä syystä asiakirjoissa on eläkkeensaajan kotipaikan ulosottoviranomaisen nimi. Jos eläkkeensaaja asuu ulkomailla, ulosmittauksen toimittaa eläkkeen maksajan paikkakunnan ulosottomies.

Toimeenpanijana ulosottoasioissa on ulosottomies. Ulosottomiehenä toimii kaupunginvouti tai nimismies. Kaupungeissa, joissa on raastuvanoikeus, ulosottomiehenä toimii kaupunginvouti ja muualla nimismies. Ulosottoapulaiset avustavat kaupunginvoutea ja nimismiehiä käytännön työssä. Ulosottomies voi määrätä tähän tehtävään myös muun alaisensa viran- tai toimenhaltijan. Asian hoitamista ja tiedusteluja varten eläkelaitokselle lähetettävään lomakkeeseen on merkitty sen ulosottoviranomaisen nimi ja puhelinnumero, jolle velallisen asian hoitaminen kuuluu.

Ulosmittaustoimien oikeellisuudesta vastaavat ulosottoviranomaiset. Kun eläkelaitos on eläkkeen maksajana, sen ei tule puuttua siihen, onko ulosmittaus lainmukainen. Asia on toinen silloin, kun eläkelaitos on itse velkojana (tästä on TELA antanut ohjeet ks. kohta 2). Jos ulosmittaus vaikuttaa selvästi lainvastaiselta, eläkelaitoksen olisi kuitenkin huomautettava asiasta ulosottoviranomaiselle. Mikäli ulosottoviranomainen huomautuksesta

Lakiosasto

4.12.1989

huolimatta pysyy kannassaan, eläkelaitoksen on maksettava eläke ulosottoviranomaisen ohjeiden mukaisesti.

Jos eläkkeensaaja tiedustelee eläkelaitoksesta eläkkeensä ulosoton oikeellisuudesta, häntä kehoitetaan kääntymään asianomaisen ulosottoviranomaisen puoleen.

4.2

Maksukielto

Ulosottomies kieltää kirjallisesti eläkelaitosta maksamasta lomakkeella ilmoitettua eläkkeestä pidätettävää eläkkeenosaa muulle kuin lomakkeessa nimetylle ulosottomiehelle (maksukieltolomake liitteenä).

Maksukiellon antaa nykyisin sama ulosottomies, joka on toimittanut ulosmittauksen. Maksukielto annetaan eläkkeen maksajalle tiedoksi postitse virkakirjeenä.

Kun eläkkeensaaja saa eläkettä useista eri eläkelaitoksista, ulosmitattava määrä lasketaan eläkkeiden yhteismäärästä. Tällaisessa tapauksessa voidaan ulosottolain 4 luvun 6 §:n 5 momentin mukaan koko ulosotto tehdä yhdestä eläkkeestä. Esimerkiksi voidaan ulosmitata suurin eläke kokonaisuudessaan ja jättää muut ulosmittaamatta. Edellytyksenä on kuitenkin, että eläkkeensaajalle jää säädetty vähimmäismäärä tuloa. Näin menetellen päästään yhdelle eläkelaitokselle annettavalla maksukiellolla.

Maksukiellon tulisi saapua eläkelaitokseen niin hyvissä ajoin, että eläkelaitos voi ottaa sen kohtuudella huomioon ennen seuraavan eläke-erän maksamista. Tällaisena kohtuullisena aikana pidetään kahta viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää (vrt. eläkkeen maksaminen sosiaalilautakunnalle, työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle). Eläkelaitos voi ottaa huomioon tätä myöhemminkin saapuneen maksukiellon, jos se on käytännössä mahdollista. Jos maksukielto saapuu eläkelaitokseen liian myöhään, sitä voidaan noudattaa vasta seuraavan kuukauden eläkkeen maksatuksessa edellyttäen, että se on silloin vielä voimassa.

4.2.1

Muutos maksukiellossa

Maksukieltoa voidaan muuttaa, jos eläkkeensaajan olosuhteissa tapahtuu sellaisia muutoksia, jotka vaikuttavat maksukieltoon. Tällöin ulosotto-

Lakiosasto

4.12.1989

viranomainen ilmoittaa muutoksesta kirjallisesti eläkelaitokselle.

Eläkelaitoksella voi olla yhtä eläkkeensaajaa kohden voimassa samanaikaisesti vain yksi maksukielto. Jos eläkelaitokselle saapuu toiselta ulosottomieheltä uusi maksukielto, sen on uuden kiellon saatuaan noudatettava sitä. Aikaisempi maksukielto on välittömästi palautettava sen antajalle ja samalla ilmoitettava, keneltä uusi maksukielto on lähtöisin. Aikaisemman maksukiellon antaneen on sen perusteella ryhdyttävä toimenpiteisiin maksukiellon keskittämiseksi yhdelle ulosottomiehelle.

Eläkelaitos ei voi oma-aloitteisesti poiketa ulosottoviranomaisen antamasta maksukiellon ohjeista, vaan niitä tulee aina noudattaa. Ellei maksukieltoa noudateta, eläke voidaan joutua maksamaan toiseen kertaan ulosottoviranomaisille. Jos eläkelaitos ei eläkkeen määrässä tapahtuneiden muutosten johdosta voi noudattaa maksukieltoa, eläkelaitos ilmoittaa asiasta ulosottomiehelle ja palauttaa maksukiellon. Tällainen tilanne voi syntyä mm. silloin, kun eläkkeestä on määrätty pidätettäväksi tietty markkamäärä, mutta nettoeläkkeen määrä esimerkiksi verotuksessa tapahtuneiden muutosten jälkeen alittaa tämän määrän (ks. jäljempänä kohta 5.2. s. 10).

Jos eläkelaitokselle on ulosottolain muutoksen tullessa voimaan annettu eläkkeeseen maksukielto lapsen tai puolison elatusavun ulosmittaamiseksi, eläkelaitos noudattaa maksukieltoa, kunnes ulosottomies ilmoittaa maksukiellon muutoksesta eläkelaitokselle.

Myös vuodenvaihteessa eläkelaitos noudattaa annettua maksukieltoa, kunnes ulosottoviranomainen ilmoittaa uuden suojaosuuden määrän eläkelaitokselle.

Kun määräaikaisen eläkkeen maksaminen päättyy, eläkelaitos ei palauta maksukieltoa ulosottomiehelle, jos eläkkeen jatkohakemus on jo vireillä tai tulee vireille kahden (kolmen) kuukauden kuluessa eläkkeen päättymisestä.

Jos eläkelaitos on maksanut eläkkeensaajan eläkettä sen kuukauden jälkeen, jona eläkkeensaaja on kuollut, ulosottoviranomainen ei palauta liikaa maksettua eläkettä takaisin eläkelaitokselle, jos ulosottoviranomainen on jo ehtinyt maksaa suorituksen velkojalle.

Lakiosasto

4.12.1989

5
Ulosmitattava määrä

5.1
Suojaosuus

Kun ulosmittaus suoritetaan eläkkeestä, joka maksetaan tietyin väliajoin, on aina jätettävä ulosmittaamatta tietty markkamäärä eli suojaosuus eläkkeen nettomäärästä. Suojaosuus määrätään asetuksella. Suojaosuuden määrä on niin suuri kuin velallisen katsotaan tarvitsevan seuraavaan eläkkeen maksupäivään asti omaan elatukseensa ja hänen elatuksensa varassa olevien omien ja puolisonsa lasten tai ottolasten elatukseen.

Suojaosuus on asetuksessa määritellyin tavoin sidottu elinkustannusindeksiin, ja suojaosuuden suuruus tarkistetaan indeksin muutosten pohjalta vuosittain. Tarkistettu suojaosuus julkistetaan säädöskokoelmassa ja lähetetään eläkelaitoksille tiedoksi yleiskirjeellä. Voimassa oleva suojaosuus on ilmoitettu yleiskirjeellä A 36/88.

5.2
Säännönmukainen ulosottopidätys ja tulorajapidätys

Ulosmitattavaa määrää on rajoitettu siten, että velalliselta ei saa ulosmitata enempää kuin 1/3 nettoeläkkeestä (säännönmukainen ulosottopidätys).

Jos eläkkeen nettomäärä on kuitenkin enintään tulorajan suuruinen (taulukko liitteenä), nettoeläkkeestä voidaan ulosmitata enintään 3/4 siitä eläkkeen osasta, joka ylittää suojaosuuden määrän (tulorajapidätys).

Esimerkki

nettoeläke	2 730 mk/kk
<u>suojaosuus</u>	<u>2 430 mk/kk</u>
erotus	300 mk/kk

Eläkkeestä saa pidättää enintään
 $3/4 \times 300 \text{ mk/kk} = 225 \text{ mk/kk}$.

Kun nettoeläkkeen määrä nousee riittävän korkeaksi, 1/3 nettoeläkkeestä ja 3/4 suojaosuuden ylitteestä ovat yhtäsuuria. Tätä tulorajaa suuremmista eläkkeistä voidaan ulosmitata 1/3 nettoeläkkeestä.

Esimerkki

nettoeläke	8 430 mk/kk
<u>suojaosuus</u>	<u>2 430 mk/kk</u>
erotus	6 000 mk/kk

Tulorajapidätys
 $3/4 \times 6 000 \text{ mk/kk} = 4 500 \text{ mk/kk}$
 Säännönmukainen ulosottopidätys
 $1/3 \times 8 430 \text{ mk/kk} = 2 810 \text{ markkaa}$.

Lakiosasto

4.12.1989

Koska 3/4 nettoeläkkeen ja suojaosuuden erotuksesta ylittää säännönmukaisen ulosottopidätyksen eli 1/3 nettoeläkkeestä, tehdään säännönmukainen ulosottopidätys.

Jos eläke on ulosmitattu velallisen puolisolle tai lapselle maksettavan elatusavun perimiseksi, saadaan ulosmitata enemmänkin kuin 1/3 nettoeläkkeestä. Suojaosuutta ei kuitenkaan ole lupa alittaa. Näissä tapauksissa maksukielttoon on merkitty "Ulosottopidätys on vähintään/enintään x mk/kk".

Toisaalta jos velallisen maksukyky on sairauden, työttömyyden tai muun erityisen syyn vuoksi olennaisesti vähentynyt, voidaan ulosmittaamatta jätettävää määrää korottaa joko toistaiseksi tai tietyinä aikana maksettavien eläke-erien osalta. Tällöin ulosottoviranomainen on merkinnyt ulosottopidätyksen säännönmukaista pidätystä pienemmäksi.

Ulosmitattavissa oleva määrä lasketaan kaikkien eläkkeiden ja mahdollisten muiden tulojen yhteismäärästä. Laskennassa otetaan huomioon myös kansaneläke sekä muut toimeentuloetudet (esimerkiksi peruspäivärahana maksettava työttömyyspäiväraha), vaikka niitä ei voitaisikaan ulosmitata. Ulosottokelvottomia määrättyyn tarkoitukseen myönnettyjä avustuksia ja kustannusten korvauksia ei kuitenkaan oteta huomioon. (Ks. oikeusministeriön yleiskirje s. 12.) Maksukieltolomakkeella on eläkelaitokselle tiedoksi ilmoitettu muiden ulosmittauksessa huomioon otettavien sosiaalivakuutusetuuksien yhteismäärä.

Jos eläkkeensaaja saa eläkettä usealta eri eläkelaitokselta, yksittäisestä eläkkeestä saadaan ulosmitata edellä esitettyä suurempikin osa. Jos eläkkeensaaja saa samasta eläkelaitoksesta sekä omaa eläkettä että perhe-eläkettä, eläkelaitos voi tehdä ulosottopidätyksen kummasta tahansa taikka molemmista eläkkeistä.

5.3

Maksukieltolomake

Ulosottoviranomainen ilmoittaa ulosottopidätyksen ja suojaosuuden määrän eläkelaitokselle lomakkeella maksukielto palkan/eläkkeen maksajalle (liitteenä). Ennen maksukieltolomakkeen lähettämistä eläkelaitokselle ulosottoviranomainen on lähettänyt velalliselle ilmoituksen palkan/eläkkeen ulosmittaamisesta. Tässä ilmoituksessa velalliselle on kerrottu, mitä velkaa häneltä ulosmitataan, mistä tulosta ja kuinka paljon sekä suojaosuuden määrä päivässä.

Lakiosasto

4.12.1989

Eläkelaitokselle lähetettävässä maksukielto-
lomakkeessa on ilmoitettu suojaosuuden määrä. Suoja-
osuus on ilmoitettu maksukiellossa päivää kohti
laskettuna. Eläkelaitos muuntaa tämän kuukausimää-
räiseksi kertomalla ilmoitetun markkamäärän 30:lla,
riippumatta siitä, montako päivää kyseisessä kuukau-
dessa todellisuudessa on.

Maksukiellossa on ilmoitettu myös se eläkkeen
enimmäismäärä, jonka ylittävistä eläkkeistä toimitte-
taan säännönmukainen ulosottopidätys eli 1/3 net-
toeläkkeestä. Jos eläke on enintään tämän nettomää-
rän suuruinen, toimitetaan kevennetty ulosottopi-
dätys eli pidätetään 3/4 nettoeläkkeen ja suojaosuu-
den erotuksesta. Jos eläkkeen määrä on suurempi
kuin tämä nettomäärä, eläkkeestä pidätetään 1/3.

Eläkelaitos saa vähentää tilillepanosta suoritetta-
van maksun ulosottoviranomaisen ilmoittamalle pos-
tisiirtotilille maksettavasta määrästä.

5.4

Kertasuoritus, takautuvasti maksettava eläke ja veron ennakon palautus

Suojaosuus lasketaan vain eläkkeeseen, joka makse-
taan tietyin väliajoin (ulosottolain 4 luvun 6 §:n
3 mom.). Sen vuoksi suojaosuus lasketaan vain jatku-
viin eläkkeisiin.

Jos eläke maksetaan kertasuorituksena, siitä tehdään
aina säännönmukainen ulosottopidätys eli 1/3 ker-
tasuorituksen määrästä. Suojaosuutta ei siis lasketa
kertasuorituksesta.

Takautuvasti maksettavien eläke-erien ulosottopidä-
tys tehdään samoin kuin kertasuorituksen ulosotto.
Takautuvasti maksettavasta eläkkeestä pidätetään
näin ollen 1/3 takautuvasti maksettavan eläkkeen
nettomäärästä eikä suojaosuutta oteta huomioon.
Jos eläkettä tulee samanaikaisesti maksettavaksi
myös muulle, kuin eläkkeensaajalle itselleen,
etuoikeusjärjestys määräytyy kuten jäljempänä
kohdassa 6 on kerrottu.

Eläkelaitos voi oikaista veron ennakonpidätyksen
tannehtivasti siten, että se palauttaa kerralla
(joko seuraavan eläkkeen maksun yhteydessä tai
erillisenä eränä) eläkkeestä liikaa enakkona
pidätetyn veron. Tällaisesta palautuksesta pidäte-
tään 1/3 palautettavasta määrästä. Suojaosuutta ei
siis lasketa.

Jos ennakonpidätys oikaistaan ajassa eteenpäin,
nettoeläkkeen määrä kuukaudessa suurenee ja ulosot-

Lakiosasto

4.12.1989

topidätys suoritetaan normaalisti ottamalla huomioon suojaosuus.

Myös kerralla maksettavista suorituksista saa velallisen puolisolle tai lapselle maksettavan elatusavun perimiseksi ulosmitata tavallista määrää enemmän. Elatusavun perimiseksi saa ulosmitata enintään 2/3 kertasuorituksen, takautuvasti maksettavan eläkkeen tai veron ennakon palautuksen nettomäärästä.

6

Etuoikeusjärjestys

Alla mainitut eri laeissa säädetyt kuittaus- ja takautumisvaateet ovat ulosottoon nähden ensisijaisia. Kun eläkettä joudutaan maksamaan eri tahoille, on syytä noudattaa seuraavaa etuoikeusjärjestystä:

1. Sairausvakuutusrahasto (TEL 4 d § 4 mom.)
2. YEL- ja MYEL-vakuutusmaksupidätykset (YEL 12 § 5 mom. ja MYEL 12 § 4 mom.)
3. Aiheettomasti maksetun työttömyyseläkkeen kuittaus (TEL 4 c § 6 mom.)
4. Työnantaja (TEL 19 c §)
5. Työttömyyskassa/Sosiaalivakuutustoimikunta (TEL 19 a § 3 mom. ja 4. mom.)
6. Kansaneläkelaitos (TEL 19 a § 5 mom.)
7. Sosiaalilautakunta, ehdottomat perusteet (SosHL 29 §, 38 §, LSL 46 §, TEL 19 a § 2 mom.)
8. Potilasvakuutusyhdistys (PotilasvahinkoL 9 §)
9. Ennen ulosmittausta erääntyneen aiheettomasti maksetun eläkkeen ja eläkelaitoksen eläkkeensaajalta olevan muun saatavan kuittaus
10. Ulosmittaus (UL 4 luku 7 §)
11. Sosiaaliturvasopimukset
12. Sosiaalilautakunta, harkinnanvaraiset perusteet (TEL 19 a § 2 mom.)
13. Edunvalvojat, valtakirjat (TEL 19 b § 2 mom.)

Jos eläkettä kohdissa 1 - 9 mainittujen suoritusten jälkeen jää maksettavaksi takautuvalta ajalta eläkkeensaajalle, maksukiello määrätään takautuvasti

Lakiosasto

4.12.1989

maksettavaan määrään kuten kertasuorituksissa (kohta 5.4).

Jos jatkuvassa maksussa olevasta eläkkeestä kuitataan eläkelaitoksen saatavaa, ulosottopidätys lasketaan siitä nettoeläkkeestä, joka kuittauksen jälkeen jäisi eläkkeensaajalle maksettavaksi.

7

Voimaantulo

Eläkkeet ovat ulosottokelpoisia 1.1.1990 alkaen. Ulosottokelpoisuus koskee kaikkia lainmuutoksen voimaantulohetkellä maksussa olevia eläkkeitä riippumatta siitä, milloin ne on myönnetty.

Eläkkeestä voidaan ulosmitata myös ennen lainmuutoksen voimaantuloa syntyneitä velkoja, edellyttäen, ettei velka ole vanhentunut lainmuutoksen tullessa voimaan. Tästä syystä vuoden vaihteessa ja heti sen jälkeen eläkkeen ulosmittauksia tulee normaalia enemmän.

Ulosottoviranomaiset tiedustelevat eläkkeistä jo ennen lainmuutoksen voimaantuloa. Eläkelaitos ja Eläketurvakeskus voivat näitä tietoja ulosottoviranomaisille jo silloin antaa. Myös maksukielto voidaan lähettää eläkelaitokseen kuluvan vuoden puolella, mutta vasta 1.1.1990 tai sen jälkeen maksettavasta eläkkeestä voidaan ulosmitata.

OIKEUSMINISTERIÖ

Helsinki 1.12.1989

No 3818/36/89 OM
Yleiskirje 5/1989

Jakelussa mainituille

Asia ULOSOTON UUDISTUS 1990

Soveltamisohjeet

Oikeusministeriö antaa ulosottoasetuksen 27 §:n nojalla 1.1.1990 voimaantulevaa ulosoton uudistusta koskevat soveltamisohjeet jakelussa mainituille. Annetut ohjeet ovat voimassa 1.1.1990 lukien tois-
taiseksi.

Ulosottomiesten on huolehdittava alaistensa avustavien ulosottomiesten ja ulosottoimen kansliavirkamiesten perehdyttämisestä uuteen lainsäädäntöön, ohjeisiin ja oikeusministeriön koulutusmonisteeseen, joka on päivätty 8.11.1989. Perehdyttämistä varten ulosottomiesten on järjestettävä työpaikkakoulutusta.

Eripainos uudesta lainsäädännöstä lähetetään erikseen myöhemmin.

LIITTEITÄ

JAKELU

läänihallitukset
maistraatit
kaupunginvoudinvirastot
nimismiehet

TIEDOKSI

sisäasiainministeriö
valtiovarainministeriö
sosiaali- ja terveysministeriö
verohallitus
valtionalouden tarkastusvirasto
valtiokonttori
Kansaneläkelaitos
tapaturmavirasto
Eläketurvakeskus
Työeläkelaitosten Liitto
Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto
Liikennevakuutusyhdistys
Potilasvakuutusyhdistys
Työntekijäin Ryhmähenkivakuutuspooli
Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto
Suomen Kaupunkiliitto
Suomen Kunnallisliitto
Finlands Svenska Kommunförbund
Työntekijien Keskusliitto
Kirjanpito toimistojen Liitto

Uudistukseen liittyvää aineistoa on saatavissa oikeusministeriön oikeushallinto-osaston täytäntöönpanotoimistosta.

Lääninhallitusten oikeushallintoyksikköjen on valvottava, että uudistukseen liittyviä säädöksiä ja ohjeita noudatetaan.

Oikeusministeri

Matti Louekoski

Vanhempi hallitussihteeri

Jukka Hongell

SISÄLLYSLUETTELO

ULOSOTON UUDISTUS 1990

	sivu
YLEISTÄ	1
Uudet toimeentuloetuudet.....	1
Avustukset, tuet ja kustannusten korvaukset.....	1
ULOSOTTOKELPOISET TOIMEENTULOETUUDET	2
Työeläkkeet.....	2
Työeläke-etuudet.....	2
Yksityissektorin työeläkkeet.....	3
Yksityisoikeudelliset työeläkkeet.....	3
Merimieseläkkeet.....	4
Julkisen sektorin työeläkkeet.....	4
Valtion työeläkkeet.....	4
Kunnalliset työeläkkeet.....	5
Muut julkisoikeudelliset työeläkkeet.....	5
Tapaturmakorvaukset: päiväraha, tapaturmaeläke ja perhe- eläke.....	5
Korvaukset ryhmähenkivakuutuksen perusteella.....	6
Korvaukset liikennevakuutuksen perusteella.....	7
Korvaukset potilasvakuutuksen perusteella.....	8
Vahingonkorvaukset henkilövahingosta.....	9
Vahingonkorvauslaki.....	9
Muut lait.....	9
Muut ulosottokelpoiset toimeentuloetuudet.....	9
Eräraha.....	9
Korvaukset vapaaehtoisen henkilövakuutuksen perusteella.....	10
Palkan sijaan tulevat päivärahat.....	10
ULOSOTTOKELVOTTOMAT TOIMEENTULOETUUDET	10
Ulosottokelvottomat eläkkeet.....	10
Työttömän peruspäiväraha.....	11
ULOSOTTOMENETTELY	11
Ulosmittaukseen kuuluva tulo.....	11
Huomioon.....	11
Ulosoton ulkopuolelle.....	12
Ulosmittaus ja ulosottopidätys nettomäärästä.....	12
Yksi palkka.....	12
Yhteenlaskettu nettomäärä.....	12
Suojaosuus.....	12
Ulosmittauksen ja ulosottopidätyksen määrä: yksi palkka.....	13
Säännönmukainen ulosmittaus, tuloraja ja tulorajauslos- mittaus.....	13
Säännönmukainen ulosottopidätys tai tulorajapidätys.....	14
Ulosmittauksen ja ulosottopidätyksen määrä: yhteenlaskettu nettomäärä.....	15
Säännönmukainen ulosmittaus, tuloraja ja tulorajauslos- mittaus.....	15
Säännönmukainen ulosottopidätys tai tulorajapidätys.....	15
Ulosmittauksen ja ulosottopidätyksen muut määrät.....	16
Vähintään maksukautta vastaava elatusapu.....	16
Hakijan rajoitukset.....	17
Kertapidätys.....	17
Ulosmittaus ja ulosottopidätys kertasuorituksesta.....	17
Maksukieillon muut merkinnät.....	18
Tilitys.....	18
Voimassaolo.....	18

Maksukiellon antaja	18
Asian hoitaja.....	18
Maksukieltokortisto.....	19
Tiedoksianto	19
Noudattamisvelvoite.....	19
Toisen ulosottomiehen maksukiello.....	20
Maksukiellon palauttaminen.....	20
Ulkomailla asuva eläkkeensaaja.....	20
TIETOJEN HANKKIMINEN.....	21
Tietojen antaminen.....	21
Eläketurvakeskus.....	21
Muut tietolähteet.....	22
UUTEEN JÄRJESTELMÄÄN SIIRTYMINEN.....	22
Uudet maksukiellot.....	22
Ulosottoerusteet.....	23
Lomakkeet.....	23

OIKEUSMINISTERIÖ

ULOSOTON UUDISTUS 1990

YLEISTÄ

Uudet toimeentuloetuudet

Ulosottolain 4 luvun uuden 7 §:n 1 momentin mukaan palkan tapaan ulosottokelpoisia toimeentuloetuuksia ovat eläke, elinkorko, sairauspäiväraha, äitiys-,isyys- ja vanhempainraha, tulojen ja elatuksen vähentymisestä maksettava korvaus sekä muut toimeentuloetuudet, jollei niitä ole laissa kielletty ulosmittaamasta. Nykykielessä elinkorolla tarkoitetaan eläkettä.

Eläke, ansionmenetykskorvaus ja muut yllä mainitut toimeentuloetuudet tulevat maksettavaksi asianomaiselle tilanteessa, jolloin palkan, elinkeinotulon tai elatuksen maksaminen sairauden, raskauden, työkyvyttömyyden, kuolemantapauksen tai muun sellaisen syyn vuoksi joko väliaikaisesti tai pysyvästi loppuu. Palkan, elinkeinotulon tai elatuksen sijaan maksettavat toimeentuloetuudet saadaan ulosottolain 4 luvun 7 §:n 1 momentin yleissäännöksen nojalla ulosmittata palkan ulosmittauksen järjestyksessä. Palkan, elinkeinotulon tai elatuksen sijaan tulevan eläkkeen, ansionmenetykskorvauksen ja muun toimeentuloetuuden ulosmittauksen kieltämiseen tarvitaan nimenomainen kielto säännös eläkettä tai toimeentuloetuutta koskevaan erityislakiin. Jollei kieltoa ole, eläke ja muu toimeentuloetus saadaan ulosmittata.

Avustukset, tuet ja kustannusten korvaukset

Ulosottolain 4 luvun 7 §:n 3 momentin mukaan eläke- tai sosiaalilainsäädännön nojalla määrättyyn tarkoitukseen suoritettavaa avustusta ja kustannusten korvausta ei saa ulosmittata. Edellä sanottuihin avustuksiin kuuluvat myös määrättyyn tarkoitukseen eläke- ja sosiaalilainsäädännön nojalla maksettavat tuet. Ulosmittaamatta on jätettävä myös korvaus, joka suoritetaan kivusta ja särystä, viasta tai muusta pysyvästä haitasta taikka sairaanhoitokustannuksista, hautaamiskustannuksista tai muista henkilövahingosta aiheutuneista kustannuksista.

Eläke- ja sosiaalilainsäädännön nojalla määrätarkoitukseen maksettavan avustuksen ja tuen sekä kustannusten korvauksen samoin kuin henkilövahingosta aiheutuneiden kustannusten korvauksen ulosmittauskielto on yleinen. Suoraan ulosottolain yleissäännöksen nojalla on jätettävä ulosmittaamatta

velalliselle maksettavat toimeentulotuet, elatustuet, asumistuet, koulutustuet, lasten hoitotuet, lapsilisät, äitiysavustukset, invalidirahat, haattarahat, haattalisät, hautausavut, sairaanhoitokustannukset, tutkimuskustannukset, kuntoutuskustannukset, kodinhoitokustannukset jne.

Ulosottolain yleissäännöksen ohella myös eräissä eläkelainsäädäntöön ja sosiaalilainsäädäntöön kuuluvissa erityislaeissa kielletään ulosmittaamasta kyseisen lain nojalla henkilövahingosta maksettava kustannusten korvaus ja määrätarkoitukseen maksettava avustus. Ulosottomenettelyssä ulosottolain ulosmittauskielto on riittävä. Erityissäännösten ulosmittauskiellot ovat ulosottolain yleiseen ulosmittauskieltoon nähden päällekkäisiä ja tarpeettomia. Päällekkäisiä ulosmittauskieltoja on mm. seuraavissa säännöksissä:

- työntekijäin eläkelain 19 a § (940/88),
- merimieseläkelain 63 § (941/88),
- sairausvakuutuslain 69 § (944/88),
- tapaturmavakuutuslain 63 § (945/88),
- liikennevakuutuslain 22 § (947/88) ja
- vakuutusopimuslain 123 § (948/88).

ULOSOTTOKELPOISET TOIMEENTULOETUDET

Työeläkkeet

Ulosottokelpoisia suoraan ulosottolain 4 luvun 7 §:n 1 momentin yleissäännöksen nojalla ovat kaikki työ- tai virka-suhteeseen ja yrittäjätoimintaan perustuvat työeläkkeet (ansioeläkkeet).

Työeläkejärjestelmän eläkkeet ovat

- yksityisen sektorin työeläkkeet ja
- julkisen sektorin työeläkkeet.

Yksityisen sektorin työeläkkeitä ovat

- yksityisoikeudelliset työeläkkeet, joihin kuuluvat myös
- merimieseläkkeet.

Julkisen sektorin työeläkkeitä ovat

- valtion työeläkkeet
- kunnalliset työeläkkeet ja
- muut julkisoikeudelliset työeläkkeet.

Työeläke-etuudet

Työeläkejärjestelmän (yksityisen ja julkisen sektorin) eläke-etuudet ovat samat.

Työntekijälle/yrittäjälle itselleen tulevia eläke-etuuksia ovat

- vanhuuseläke ja
- varhennettu vanhuuseläke
- työkyvyttömyyseläke,
- osatyökyvyttömyyseläke,
- yksilöllinen varhaiseläke ja
- rintamaveteraanien varhaiseläke
- työttömyyseläke
- osa-aikaeläke, joka edellyttää samanaikaista työntekoa

Edellä mainittujen eläke-etuuksien lisäksi maatalousyrittäjien eläkejärjestelmään kuuluvat

- sukupolvenvaihdoseläke ja
- luopumiseläke.

Leskelle ja alaikäiselle lapselle työntekijän, yrittäjän tai eläkkeensaajan jälkeen maksettava eläke-etuus on

- perhe-eläke.

Eläkkeensaajana on leski erikseen ja lapsi erikseen. Lapselle maksettavaa eläkettä ei voida ulosmitata lesken velasta.

Yksityissektorin työeläkkeet

Yksityisoikeudelliset työeläkkeet

Laki

Maksaja

TEL: työntekijäin eläkelaki (395/61)	Eläkevakuutusyhtiöt
YEL: yrittäjien eläkelaki (468/69)	Eläkesäätiöt
	Eläkekassat
LEL: lyhytaikaisissa työsuh- teissa olevien työnteki- jain eläkelaki (134/62)	LEL-Työeläkekassa
MYEL: maatalousyrittäjien eläkelaki; sisältää sukupolvenvaihdoseläk- keen	Maatalousyrittäjien eläkelaitos (MELA)
LUEL: luopumiseläkelaki (16/74)	
TaEL: eräiden työsuh- teissa olevien taiteilijoiden	Esiintyvien taitei- lijoiden Eläkekassa

ja toimittajien eläkelaki

RiVEL: rintamaveteraanien (13/83) Ao. työeläkelaitos
varhaiseläkelaki

Yksityisoikeudellisten eläkkeiden maksamisessa noudatetaan viimeisen laitoksen/työsuhteen periaatetta siten, että yksityissektorin työsuhteisiin ja yritystoimintaan perustuvat eläkkeet maksetaan keskitetysti. Maksaja määräytyy viimeisen työsuhteen/yritystoiminnan vakuuttaneen laitoksen mukaan.

Merimieseläkkeet

Laki

Maksaja

MEL: merimieseläkelaki (72/56) Merimieseläkekassa
RiVEL

Merimieseläkkeet ovat yksityisoikeudellisia eläkkeitä. Merimieseläkkeiden maksajana on aina Merimieseläkekassa. Merimieseläkkeet eivät ole mukana viimeisen laitoksen mukaisessa maksamismenettelyssä.

Julkisen sektorin työeläkkeet

Valtion työeläkkeet

Laki

Maksaja

VEL: valtion eläkelaki (280/66) Valtiokonttori
VPEL: valtion perhe-eläkelaki (774/68)
VAL: L eräistä valtion varoista suoritettavista eläkkeistä (valtionapulaitosten eläkkeet) (382/69)
Kansanedustajain eläkelaki (329/67)
Kansanedustajain perhe-eläkelaki (791/68)
laki
Valtioneuvoston jäsenen eläke- ja perhe-eläkelaki (870/77)
RiVEL

Kunnalliset työeläkkeet

Laki		Maksaja
KVTEL/KES: kunnallisten vi- ranhaltijain ja työntekijäin eläkelaki/ kunnallisen eläkelaitoksen eläkesääntö	(202/64)	Kuntien eläke- vakuutus (= Kunnallinen eläkelaitos)
KLHEL: kunnallisten luotta- mushenkilöiden eläkelaki RiVEL	(578/77)	

Muut julkisoikeudelliset työeläkkeet

Laki		Maksaja
KiEL: evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki	(298/66)	Kirkon keskus- rahasto
Ortodok. kirkkokunnan eläke- sääntö		Suomen Ortodok. kirkon kirkko- hallitus
Kansaneläkelaitoksen eläkesääntö		Kansaneläkelaitos
Suomen Pankin eläkesääntö		Suomen Pankki
Ahvenanmaan maakunnan eläkesääntö		Ahvenanmaan maa- kuntahallitus/ Valtiokonttori
RiVEL		Ao. eläkelaitos

Tapaturmakorvaukset: päiväraha, tapaturmaeläke ja perhe-eläke

Työtapaturmasta ja ammattitaudista johtuva työansion menetys korvataan työ- tai virkasuhteessa olevalle **työntekijälle tai muulle vakuutetulle** lakisääteisen ja työnantajan ottaman vapaaehtoisen tapaturmavakuutuksen **päivärahalla** ja kuukausittain maksettavalla **tapaturmaeläkkeellä** (vanhan lain elinkorke). Päivärahaa maksetaan korkeintaan yhden vuoden ajan.

Kuolemantapauksessa tapaturmavakuutuksen nojalla maksetaan leskelle, alaikäiselle lapselle ja myös muulle edunjättäjän huollon varassa olevalle omaiselle perhe-eläkettä (vanhan lain huoltoeläke).

Päiväraha ja tapaturmaeläke ovat vakuutetulle palkan tai elinkeinotulon sijaan tulevia rahatuloja. Perhe-eläke maksetaan perheelle elatuksen sijaan. Päiväraha, tapaturmaeläke ja perhe-eläke ovat ulosmittauskelpoista tuloa ulosottolain 4 luvun 7 §:n 1 momentin nojalla.

Tapaturmavakuutusjärjestelmän peruslakina on tapaturmavakuutuslaki (608/48). Muussa tapaturmavakuutuslainsäädännössä työtapaturman vakuutetusta, korvausvelvollisuudesta ja korvauksesta on voimassa, mitä mainitussa peruslaissa on säädetty. Muut tapaturmavakuutuslainsäädännön keskeiset lait ovat

- laki valtion viran- ja toimenhaltijain tapaturmakorvauksesta (154/35)
- ammattitautilaki (638/67)
- laki palo- ja pelastustoimesta (559/75)
- maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki (1026/81) (viljelijä, kalastaja ja poronhoitaja sekä heidän perheensä jäsenet)
- laki eräisiin rangaistus-, huolto- ja hoitolaitoksiin otettujen henkilöiden tapaturmakorvauksesta (894/46)

Viimeksi mainitun lain mukaan tapaturmakorvausta (päiväraha ja tapaturmaeläke) suoritetaan rangaistusvangille työssä aiheutuneesta tapaturmasta. Korvaus ulosmitataan kuten palkkatulo. Lain 4 §:n (528/81) mukaan rangaistusvangille tuleva korvaus voidaan kuitenkin ulosmitata kokonaan sellaisen vahingonkorvauksen perimiseksi, joka on tuomittu rikoksesta johtuvasta ruumiinvammasta. Niin ikään rikoksen johdosta asianomistajalle tuomitun muun vahingonkorvauksen maksamiseksi voidaan rangaistusvangille maksettavasta tapaturmakorvauksesta ulosmitata enintään puolet.

Edellä mainittujen lakien nojalla suoritettavat hoito-, hautaus- ja muiden kustannusten korvaukset ovat ulosottokelvottomia; esim. tapaturmavakuutuslaki 63 § (945/88).

Tapaturmakorvauksen maksaa tapaturmavakuutusyhtiö, valtiokonttori tai Maatalousyrittäjien eläkelaitos.

Korvaukset ryhmähenkivakuutuksen perusteella

Työnantajien ottaman työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen piiriin kuuluvat työeläkelakien alaiset työntekijät. Vakuutus on voimassa työntekijäin työ- ja vapaa-aikana kuolemantapauksen varalta kuolinsyystä riippumatta. Vakuutetun kuolemantapauksessa vakuutussumma maksetaan vakuutetun edunsaajalle, joita ensisijaisesti ovat vakuutetun puoliso ja alai-

käiset lapset. Vakuutussumma maksetaan kertasuorituksena. Korvaus on sellaista toimeentuloetuutta, joka ulosottolain 4 luvun 7 §:n 1 momentin yleissäännöksen nojalla saadaan ulosmitata kuten palkka.

Yksityissektorilla vakuutuksen antajana ovat maan henkivakuutusyhtiöt yhteisvastuullisesti. Vakuutusta hoitaa ja makset edunsaajille suorittaa Työntekijäin Ryhmähenkivakuutuspooli.

Valtion palveluksessa olleen osalta maksajana on Valtiokonttori. Kunnan palveluksessa olevien ryhmähenkivakuutuksen maksajana ovat joko Työntekijäin Ryhmähenkivakuutuspooli, Kuntien eläkevakuutus, kuntainliitto tai kunta itse. Seurakuntien palveluksessa olevien ryhmähenkivakuutuksen maksajana ovat joko Työntekijöiden Ryhmähenkivakuutuspooli, seurakuntayhtymä tai seurakunta itse.

Vakuutussumman maatalousyrittäjän ryhmähenkivakuutuksen perusteella maksaa Maatalousyrittäjien eläkelaitos.

Korvaukset liikennevakuutuksen perusteella

Liikenteessä sattuneet henkilövahingot korvataan lakisääteisen liikennevakuutuksen (liikennevakuutuslaki 279/59) perusteella. Korvaus liikennevahingosta määrätään noudattaen vahingonkorvauslain (585/86) säännöksiä. Periaatteena on vahingon korvaaminen täysimääräisesti. Jos henkilö on saanut liikennevahingossa pysyvän vamman, joka aiheuttaa hänelle jatkuvan tulojen vähentymisen, henkilövahingosta maksetaan vahingonkäräjälle **työkyvyttömyyseläkettä** (jatkuvaa korvausta työkyvyttömyyden perusteella). Kuukausittain jatkuvana korvauksena maksettava työkyvyttömyyseläke on vahingonkäräsiineen saaman palkan tai elinkeinotulon sijaan maksettavaa rahatuloa, joka saadaan ulosmitata palkan ulosmittauksen järjestyksessä ulosottolain 4 luvun 7 §:n 1 momentin nojalla.

Myös **työansion menetys**, joka aiheutuu liikennevahingossa olleen henkilön **ohimenevän työkyvyttömyyden takia**, korvataan todellista työansion menetystä vastaavana. Ohimenevän työkyvyttömyyden nojalla maksettava korvaus työansion menetyksestä on työ- tai elinkeinotulon sijaan maksettavaa tuloa, joka saadaan ulosmitata kuten palkkatulo. Väliaikainen ansionmenetyskorvaus maksetaan tavallisesti toistuvaissuorituksin (**päivärahana**).

Myös **korvaus** liikennevahingosta aiheutuvasta työ- tai elinkeinotulon **myöhentymisestä** on ulosottokelpoinen ulosottolain edellä mainitun yleissäännöksen nojalla. Korvaus ansiotulojen myöhentymisestä maksetaan tavallisesti etukäteen kertasuorituksena taikka vuosittain etukäteen kertasuorituksin.

Jos henkilö on kuollut liikennevahingossa ja kuolleen henki-

lön omaiselle tai muulle elatukseen tai elatusapuun oikeutetulle aiheutuu tästä elatuksen vähentymistä, elatukseen tai elatusapuun oikeutetulle maksetaan liikennevakuutuksen perusteella **perhe-eläkettä** (jatkovaa korvausta kuolemantapauksen perusteella). Elatuksen tai elatusavun sijaan maksettava perhe-eläke on ulosmittauskelpoista tuloa ja ulosmitataan palkan ulosmittauksen järjestyksessä.

Edellä mainitut eläkkeet ja korvaukset ansionmenetyksestä maksetaan pääsääntöisesti liikennevakuutusyhtiön (myös valtiokonttori) tai liikennevakuutusyhdistyksen päätöksen perusteella. Maksatus voi perustua myös oikeuden tuomioon.

Korvaukset henkilövahingon ja liikennekuoleman aiheuttamista kustannuksista kuten esim. sairaanhoidosta, kodinhoidosta ja hautaamisesta eivät ole ulosmittauskelpoisia. Ulosmittauskelpoisia eivät ole myöskään korvaukset mm. kivusta, särystä, viasta ja haitasta (liikennevakuutuslain 22 §).

Korvaukset potilasvakuutuksen perusteella

Terveyden- tai sairaanhoidon yhteydessä potilaalle aiheutunut henkilövahinko korvataan vahingonkärsineelle itselleen tai hänen omaiselleen potilasvahinkona lakisääteisen potilasvakuutuksen nojalla (potilasvahinkolaki 585/86). Korvaus potilasvahingosta määrätään vahingonkorvauslain säännöksiä noudattaen. Korvauksen määräämisessä noudatetaan täyden korvauksen periaatetta. Jos henkilövahinko aiheuttaa pysyvän työkyvyttömyyden, vahingonkärsineelle maksetaan työkyvyttömyydestä johtuvan tulojen vähentymisen takia jatkuvana korvauksena **työkyvyttömyyseläkettä**. Työkyvyttömyyseläke on aikaisemman työ- tai elinkeinotulon sijaan maksettavaa tuloa, joka voidaan ulosmitata palkan ulosmittauksen järjestyksessä. Kuolemantapauksessa elatukseen tai elatusapuun oikeutetulle maksetaan elatuksen vähentymisen perusteella jatkuvana korvauksena **perhe-eläkettä**. Myös perhe-eläke on ulosmittauskelpoinen kuten palkkatulo.

Jos potilasvahingosta aiheutuva työkyvyttömyys on ohimenevä, korvaus ansion vähentymisestä on väliaikainen. Potilaalle maksettava väliaikainen korvaus tulojen tai työansion vähentymisestä (**päiväraha**) on ulosmittauskelpoista tuloa.

Korvausta, joka potilasvakuutuksen nojalla suoritetaan sairaanhoidon kustannuksista, pysyvästä viasta tai haitasta, kivusta tai särystä ja hautauskustannuksista, ei lueta toimeentuloetuuksiin. Sanottuja korvauksia ei voida ulosmitata.

Korvaukset potilasvakuutuksen nojalla maksaa keskitetysti Potilasvakuutusyhdistys.

Vahingonkorvaukset henkilövahingosta

Vahingonkorvauslaki

Vahingonkorvaus henkilövahingosta voidaan tuomita tai sopia vahingonkorvauslain (412/74) nojalla maksettavaksi joko vahingonkärsijälle itselleen tai kuolemantapauksessa elatukseen tai elatusapuun oikeutetulle. Korvauksen määräämisessä noudatetaan täyden korvauksen periaatetta. Tulojen tai elatuksen vähentymisen perusteella tuomittu korvaus on ulosmittauskelpoinen palkan ulosmittauksen järjestyksessä. Vahingonkorvauksen maksajana on vahingon aiheuttaja. Työssä sattuneen vahingon maksajana on työnantaja tai julkisyhteisö. Korvaus pysyvästä vammasta tai pitkäaikaisesta invaliditeetistä maksetaan yleensä toistuvaissuorituksina. Myös elatusta varten maksettava vahingonkorvaus maksetaan tavallisesti toistuvaissuorituksina.

Muut lait

Henkilövahingosta, joka aiheuttaa tulojen ja elatuksen vähentymistä, vahingonkärsijä voi saada vahingonkorvausta rikosvahinkojen korvaamisesta valtion varoista annetun lain (935/73) nojalla. Korvaus maksetaan vahingonkärsijälle tai elatukseen tahi elatusapuun oikeutetulle valtiokonttorin päätöksellä. Korvaus maksetaan toistuvaissuorituksin tai kertakorvauksena. Maksajana on valtiokonttori.

Vahingonkorvaus tulojen tai elatuksen vähentymisestä voi perustua myös lakiin syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta (422/74). Korvauksen maksajana on valtiokonttori.

Muut ulosottokelpoiset toimeentuloetuudet

Eroraha

Erorahain (947/78) mukaan erorahan tarkoituksena on antaa lisätoimeentuloa palkansaajalle, joka tuotannollisesta tai taloudellisesta syystä on menettänyt työpaikkansa. Itsenäiset yrittäjät eivät kuulu erorahajärjestelmän piiriin. Valtion virkamieslaissa (755/86) on säädetty erikseen valtion virkamiesten erorahasta ja virkamiehelle toistuvasti suoritettavasta korvauksesta.

Erorahan maksaa Erorahasto. Valtion virkamiesten erorahan maksamisesta huolehtii Valtiokonttori.

Korvaukset vapaaehtoisen henkilövakuutuksen perusteella

Vakuutuslainsäädännön (132/33) mukainen vapaaehtoinen henkilövakuutus voidaan ottaa oman tai läheisen vastaisen toimeentulon turvaamiseksi. Vapaaehtoisia henkilövakuutuksia ovat mm. henki-, eläke-, elinkorko-, sairaus-, tapaturma- ja työkyvyttömyysvakuutus. Sanottujen henkilövakuutusten perusteella edunsaajalle maksettavat toimeentuloetuudet ovat ulosmittauskelpoisia ulosottolain 4 luvun 7 §:n 1 momentin yleissäännöksen nojalla. Etuudet voidaan maksaa kertasuorituksena tai toistuvaissuorituksin.

Vakuutuslainsäädännön 123 §:n (948/88) mukaan tapaturma- tai sairausvakuutuslainsäädännön nojalla maksettua kustannusten korvausta ei saa ulosmitata.

Palkan sijaan tulevat päivärahat

Palkan sijaan sairauslainsäädännön (364/63) nojalla maksettava **sairauspäiväraha** (enintään 300 arkipäivältä) sekä **äitiys-** (105 arkipäivältä), **isyys-** (6-12 arkipäivältä) ja **vanhempainraha** (158 arkipäivältä) ulosmitataan palkan ulosmittauksen järjestyksessä. Edellä sanotut etuudet voidaan maksaa edunsaajalle palkan tapaan työnantajan toimesta. Edunsaajalle erikseen maksettavan rahan maksajana on **kansaneläkelaitoksen paikallistoimisto**.

Kansaneläkelaitoksen sairauslainsäädännön 69 §:n (944/88) nojalla maksamat sairaanhoito- ja muiden vastaavien kustannusten korvaukset ovat ulosottokelvottomia.

Työttömyyskassaan kuuluvalle työttömälle työntekijälle työttömyysturvalain (602/84) nojalla maksettava ansioon suhteutettu päiväraha on ulosmittauskelpoinen toimeentuloetuus. Päivärahaa maksetaan enintään 500 työttömyyspäivältä neljän kalenterivuoden aikana. Yli 55 vuotiaalle työttömyyspäivärahaa voidaan maksaa vielä 400 lisäpäivältä. **Päivärahan maksajana on työttömyyskassa.**

ULOSOTTOKELVOTTOMAT TOIMEENTULOETUUKSET

Ulosottokelvottomat eläkkeet

Kansaneläke, yleinen perhe-eläke, rintamasotilaseläke sekä sotilasvammalain mukainen päiväraha, elinkorko ja huoltoeläke on tarkoitettu turvaamaan kansalaisen perustoimeentuloa. Sanotut eläkkeet eivät ole palkan eivätkä elinkeinotulon sijaan maksettavaa eläketuloa. Tämän vuoksi asianomaisissa erityislaeissa on erikseen säädetty edellä sanottuja eläk-

keitä ja etuuksia koskeva ulosmittauskielto. Poikkeuksena on kansaneläke, joka saadaan ulosmitata puolisolle tai lapselle maksettavan elatusavun perimiseksi (949/88).

Laki		Maksaja
KEL: kansaneläkelaki	(347/56)	Kansaneläkelaitos
PEL: perhe-eläkelaki	(38/69)	
REL: rintamasotilas- eläkelaki	(77/119)	
Sotilasvammalaki	(404/48)	Tapaturmavirasto

Työttömän peruspäiväraha

Työttömyyskassaan kuulumattomalle työttömälle maksetaan työttömyysturvalain (602/84) nojalla työttömän peruspäivärahaa. Työttömyysturvalain 45 §:n 4 momentin mukaan peruspäivärahaa ei saa ulosmitata.

Peruspäivärahan maksaa kansaneläkelaitoksen paikallistoimisto.

ULOSOTTOMENETTELY

Ulosmittaukseen kuuluva tulo

Huomioon

Ulosmittauksessa on otettava huomioon velallisen ulosotto-
kelpoiset tulot (palkka, eläke ja muu toimeentuloetus) sekä lisäksi myös kansaneläke ja muut ulosottokelvottomat tulot. Eläkkeensaajat, jotka työeläkkeenä saavat vanhuus-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä, saavat sen ohella säännönmukaisesti myös kansaneläkettä. Poikkeuksena ovat julkisen sektorin alle 65 vuotiaat työeläkkeen saajat, jotka saavat vanhuuseläkettä 63 ikävuodesta alkaen. Heillekin aletaan maksaa kansaneläkettä 65 ikävuodesta. Kansaneläke on ulosmittauskelpoinen elatusavun perimiseksi.

Ulosmittauskelpoiset tulot sekä kansaneläke ja muut ulosottokelvottomat tulot otetaan huomioon myös suojaosuuden määrässä.

Ulosoton ulkopuolelle

Eläke- ja sosiaalilainsäädännön nojalla määrätarkoitukseen maksettavat avustukset ja tuet (mm. toimeentulotuki) sekä kustannusten korvaukset on jätettävä kokonaan ulosoton ulkopuolelle. Näitä rahavaroja ei oteta huomioon ulosottoon menevää määrää laskettaessa eikä myöskään suojaosuuden määrässä.

Myöskin kansaneläkkeen yhteydessä määrättyyn tarkoitukseen maksettava tuki on jätettävä kokonaan ulosoton ulkopuolelle.

Ulosmittaus ja ulosottopidätys nettomäärästä

Yksi palkka

Ulosmittaus ja ulosottopidätys kohdistetaan palkan, eläkkeen ja muun ulosottokelpoisen toimeentuloetuuden nettomäärään.

Palkan, eläkkeen ja muun ulosottokelpoisen toimeentuloetuuden nettomäärä on se määrä, joka jää jäljelle, kun veron ennakonpidätys on toimitettu. Ulosmittaus ja ulosottopidätys kohdistetaan nimenomaan veron ennakonpidätyksen jälkeen jäävään määrään. Vasta ulosmittauksen ja ulosottopidätyksen jälkeen velallisen tulosta saadaan ottaa varoja muihin tarkoituksiin; jäsenmaksut ja muut. Ulkomaille maksettavan palkan, eläkkeen ja muun ulosottokelpoisen toimeentuloetuuden nettomäärä on määrä, joka jää jäljelle veron ennakonpidätyksen tai sitä vastaavan lähdeveron kantamisen jälkeen.

Yhteenlaskettu nettomäärä

Milloin velallinen saa samanaikaisesti kahta tai useampaa ulosmittauksessa huomioon otettavaa tuloa joko yhdeltä tai useammalta maksajalta, ulosmittauksen määrä ja ulosottopidätyksen määrä lasketaan velallisen tulojen **yhteenlasketun nettomäärän perusteella**. Laskelmassa on otettava huomioon sekä ulosottokelpoisten tulojen että kansaneläkkeen ja muiden ulosottokelvottomien tulojen nettomäärät. Koska työeläkkeensaaja saa työeläkkeen ohella tavallisesti myös kansaneläkettä, eläkkeiden ulosmittauksessa nettomäärien yhteenlasku toistuu säännönmukaisesti.

Suojaosuus

Palkan, eläkkeen ja muun ulosottokelpoisen tietyin väliajoin eli toistuvaissuorituksina maksettavan toimeentuloetuuden ulosmittauksessa tulon nettomäärästä on jätettävä ulosmittaamatta vähintään suojaosuus, joka on maksukauden kutakin

päivää kohti laskettu markkamäärä. Suojaosuus jätetään velallisen omaan ja hänen elatuksensa varassa olevien aviopuolisonsa sekä omien ja puolisonsa lasten ja ottolasten elatukseen.

Kun velallinen saa samanaikaisesti kahta tai useampaa ulosmittauksessa huomioon otettavaa tuloa yhdeltä tai useammalta maksajalta, velalliselle jätettävä suojaosuus lasketaan velallisen tulojen yhteenlasketusta nettomäärästä.

Milloin velallisen tulojen nettomäärä jää alle suojaosuiden, ei ulosmittausta eikä ulosottopidätystä voida toimeenpanna.

Vuoden 1990 alusta velallisen omaan elatukseen on jätettävä maksukauden kutakin päivää kohti vähintään 81,00 mk. Velallisen elatuksen varassa olevan perheenjäsenen elatukseen on jätettävä maksukauden kutakin päivää kohti vähintään 22,00 mk.

Kuukauden maksukaudessa on 30, kahden viikon maksukaudessa 14 ja yhden viikon maksukaudessa 7 päivää.

Milloin velallisen puoliso saa toistuvaissuorituksina palkkaa, eläkettä tai muuta toimeentuloetuutta, puolison ei ilman erityistä syytä voida katsoa olevan velallisen elatuksen varassa. Perheen lasten elatusvelvollisuus jakautuu velallisen ja hänen puolisonsa kesken. Kun sekä velallinen että hänen puolisonsa saavat palkkaa tai muuta toistuvaistuloa, ulosottomiehen on tapaus tapaukselta harkittava, onko elatusvelvollisuuden jakautuminen otettava huomioon myös suojaosuuden määräämisessä. Niin ikään on erikseen harkittava, onko perheen ulkopuolelta lapselle maksettava elatusapu otettava huomioon suojaosuutta määrättäessä.

Ulosmittauksen ja ulosottopidätyksen määrä: yksi palkka

Säännönmukainen ulosmittaus, tuloraja ja tulorajaulosmittaus

Ensimmäisenä ulosmittausvaihtoehtona on säännönmukainen ulosmittaus, jossa velallisen tulon (palkka, eläke tai muu toimeentuloetus) nettomäärästä ulosmitataan 1/3.

Jos tulon nettomäärä on kuitenkin enintään tulorajan suuruinen, maksukauden nettomäärän ja suojaosuuden erotuksesta ulosmitataan 3/4 (75 %). Tämä ulosmittausvaihtoehto on tulorajaulosmittaus.

Tulorajan kohdalla säännönmukaisella ulosmittauksella ja tulorajaulosmittauksella saadaan ulosmittauksen määräksi yhtä suuri markkamäärä. Kun tulon nettomäärä on yli tulorajan, säännönmukainen ulosmittaus on velalliselle edullisempi. Tulon nettomäärän ollessa alle tulorajan tulorajaulosmittaus

on velalliselle edullisempi.

Ulosmittauspöytäkirjaan merkitään ~~molemmat~~ ulosmittausvaihtoehdot.

Tulorajan markkamäärä määräytyy matemaattisesti velallisen suojaosuuden perusteella seuraavasti.

Kaava: tuloraja = 1,8 x suojaosuus.

Suojaosuuksista ja niitä vastaavista tulorajoista laaditaan vuosittain taulukko (ulosottolomake nro 3). Tuloraja merkitään ulosmittauspöytäkirjaan taulukosta velallisen ja hänen elatuksensa varassa olevien perheenjäsenten mukaan. Tulorajamerkintä on a mk kuukaudessa.

Suojaosuus merkitään ulosmittauspöytäkirjaan erikseen velallisen ja erikseen perheenjäsenten osalta. Merkintä on b mk/pv. Lisäksi tehdään merkintä perheenjäsenten lukumäärästä.

Säännönmukainen ulosottopidätys tai tulorajapidätys

Maksukielto laaditaan ulosmittauspöytäkirjan merkintöjen perusteella. Siten maksukiellon ensimmäisenä pidätysvaihtoehtona on säännönmukainen ulosottopidätys. Tämä ulosottopidätys on 1/3 tulon nettomäärästä.

Jos tulon nettomäärä on kuitenkin enintään tulorajan suurinen, maksukauden nettomäärän ja suojaosuuden erotuksesta pidätetään 3/4 (75 %). Sanottu pidätysvaihtoehto on tulorajapidätys. Maksukiellon tuloraja on sama kuin ulosmittauspöytäkirjassa.

Maksukieltoon merkitään ~~molemmat~~ pidätysvaihtoehdot.

Maksajan on toimitettava ulosottopidätys joko säännönmukaisen ulosottopidätyksen tai tulorajapidätyksen mukaan. Kun tulon nettomäärä on yli tulorajan, maksajan on toimitettava velalliselle edullisempi säännönmukainen ulosottopidätys. Milloin tulon nettomäärä on alle tulorajan, maksajan on toimitettava tulorajapidätys, koska se tässä tapauksessa on velalliselle edullisempi. Nettomäärän ollessa tulorajan suurinen molemmat pidätysvaihtoehdot antavat saman tuloksen.

Suojaosuus merkitään maksukieltoon yhtenä maksukauden päivää kohti laskettuna markkamääränä.

Maksaja voi verrata maksamaansa nettomäärää maksukauden tulorajaan ja suojaosuuteen tuloraja- ja suojaosuustaulukon avulla. Vertailu ja pidätys voidaan toimittaa myös atk:n avulla.

Ulosmittauksen ja ulosottopidätyksen määrä: yhteenlaskettu nettomäärä

Säännönmukainen ulosmittaus, tuloraja ja tulorajaulosmittaus

Myös silloin, kun velallinen saa samanaikaisesti kahta tai useampaa tuloa yhdeltä tai useammalta maksajalta, ensimmäisenä ulosmittausvaihtoehtona on säännönmukainen ulosmittaus. Tulojen yhteenlasketusta nettomäärästä ulosmitataan 1/3.

Jos yhteenlaskettu nettomäärä on kuitenkin enintään tulorajan suuruinen, maksukauden yhteenlasketun nettomäärän ja suojaosuuden erotuksesta ulosmitataan 3/4 (75 %). Tämä ulosmittausvaihtoehto on tulorajaulosmittaus.

Ulosmittauspöytäkirjaan tuloraja merkitään edellä mainittua tuloraja- ja suojaosuustaulukkoa käyttäen. Tuloraja määräytyy suojaosuuden perusteella velallisen ja hänen elatuksensa varassa olevien perheenjäsenten mukaan samalla tavalla kuin yhden palkan ulosmittauksessa.

Tässäkin tapauksessa molemmat ulosmittausvaihtoehdot merkitään ulosmittauspöytäkirjaan.

Vaikka ulosmittaukseen kuuluu kaksi tai useampia toimeentuloetuksia, koko ulosottoon menevä määrä ulosmitataan pääsääntöisesti yhden ulosottokelpoisen tulon nettomäärästä. Tämä tehdään kohdentamalla maksukielto kiellon kohteeksi valitun tulon maksajalle. Kohdennus toimitetaan merkitsemällä maksajan nimi ja osoite ulosmittauspöytäkirjaan. Jokaisen ulosmittauksessa huomioon otetun muun tulon laatu, nettomäärä ja maksaja on merkittävä erikseen ulosmittauspöytäkirjaan sen asianomaiseen sarakkeeseen.

Säännönmukainen ulosottopidätys tai tulorajapidätys

Maksukielto annetaan ulosmittauspöytäkirjaan merkitylle maksajalle. Hänen maksamansa tulon nettomäärästä pidätetään koko ulosottoon menevä määrä. Ulosottopidätyksen yhteydessä toimitettavaa velallisen tulojen nettomäärien yhteenlaskua varten maksukieltoomakkeen sarakkeeseen "Ulosmittaukseen kuuluvan muun tulon nettomäärä" merkitään yhtenä nettosummana ulosmittauspöytäkirjaan merkityt ulosmittauksessa huomioon otetut muut tulot.

Maksukiellon saaneen maksajan maksama nettomäärä ja ulosmittaukseen kuuluvan muun tulon nettomäärä on laskettava maksukausittain yhteen. Yhteenlaskun toimittaa maksukiellon saanut maksaja. Ulosottopidätys toimitetaan yhteenlasketun nettomäärän perusteella. Samoin suojaosuus on jätettävä yhteenlasketusta nettomäärästä.

Maksukiellon ensimmäisenä vaihtoehtona on aina säännönmukainen ulosottopidätys. Tämän vaihtoehdon mukaan ulosottopidätys on 1/3 tulojen yhteenlasketusta nettomäärästä.

Jos yhteenlaskettu nettomäärä on kuitenkin enintään tulorajan suuruinen, maksukauden yhteenlasketun nettomäärän ja suojaosuuden erotuksesta pidätetään 3/4 (75 %). Tulorajapidätys on maksukiellon toinen pidätysvaihtoehto. Tuloraja merkitään maksukieltoon ulosmittauspöytäkirjan merkinnän perusteella.

Maksukieltoon merkitään molemmat pidätysvaihtoehdot.

Maksajan on toimitettava ulosottopidätys yhteenlasketun nettomäärän mukaan. Yhteenlaskun toimittaa maksaja maksukausittain. Kun yhteenlaskettu nettomäärä on yli tulorajan, maksajan on toimitettava säännönmukainen ulosottopidätys. Tässä tapauksessa se on velalliselle edullisempi kuin tulorajapidätys. Milloin yhteenlaskettu nettomäärä jää alle tulorajan, maksajan on toimitettava tulorajapidätys. Yhteenlasketun nettomäärän ollessa tulorajan suuruinen kumpikin pidätysvaihtoehto antaa saman tuloksen.

Maksajan on tarkoituksenmukaista verrata yhteenlaskettua nettomäärää tulorajaan ja suojaosuuteen tuloraja- ja suojaosuustaulukon avulla.

Ulosmittauksen ja ulosottopidätyksen muut määrät

Vähintään maksukautta vastaava elatusapu

Kun ulosmittaus toimitetaan toistuvaistulon nettomäärästä yhden tuloerän maksukautta vastaavan elatusavun perimiseksi, saadaan ulosmittaus toimittaa vähintään maksukauden elatusavun suuruisena. Maksukauden elatusavun markkamäärään on lisättävä ulosottomaksu. Summa merkitään ulosmittauspöytäkirjaan sille varattuun sarakkeeseen. Tämä ulosmittausmerkintä täydentää pöytäkirjan merkintöjä säännönmukaisesta ulosmittauksesta ja tulorajaulosmittauksesta.

Suojaosuus on tässäkin tapauksessa jätettävä velalliselle.

Edellä sanottu tuloerän maksukautta vastaavan elatusavun markkamäärä ulosottomaksulla lisättynä viedään ulosmittauspöytäkirjasta maksukiellon asianomaiseen pidätyssarakkeeseen. Maksukieltoon on merkittävä myös säännönmukainen ulosottopidätys ja tulorajapidätys.

Hakijan rajoitukset

Ulosoton hakijalla on oikeus rajoittaa saamisensa perintää. Näin ollen hakija voi määrätä, että toistuvaistulon nettomäärästä saadaan ulosmitata maksukausittain enintään tietty markkamäärä, esimerkiksi 600,00 mk kuukaudessa. Rajoituksesta on tehtävä lisämerkintä ulosmittauspöytäkirjaan. Markkamäärään on kuitenkin lisättävä ulosottomaksu. Summa (625 mk/kk) merkitään pöytäkirjaan. Jos hakijan rajoitus on 600,00 mk kuukaudessa kuluineen, ulosottomaksun katsotaan sisältyvän 600,00 mk:aan. Edellä sanotut rajoitukset ovat voimassa ainoastaan silloin, kun velallisella ei ole muita ulosoton hakijoita.

Ulosmittauspöytäkirjan rajoitusmerkintä viedään maksukielltoon rajoittamaan säännönmukaista ulosottopidätystä ja tulo-rajapidätystä.

Kertapidätys

Milloin ulosottotoimin perittävä saaminen saadaan perityksi yhdestä tuloerästä, perittävästä saamisesta, ulosottomaksusta ja muista kuluista on laskettava tarkka markkamäärä, joka yhtenä summana merkitään erikseen maksukiellon kertapidätykselle varattuun sarakkeeseen. Myös kertapidätysmerkintä on lisämerkintä, joka rajoittaa säännönmukaista ulosottopidätystä ja tulo-rajapidätystä.

Kertapidätys on voimassa, kunnes kertapidätys on toimitettu ja varat tilitetty ulosottomiehelle. Lisäksi maksukiellossa on erikseen mainittava aika, johon saakka kertapidätysmääräys on voimassa.

Maksajan on tilitettävä kertapidätys aina täysimääräisenä.

Ulosmittaus ja ulosottopidätys kertasuorituksesta

Kun ulosmittaus toimitetaan palkasta, eläkkeestä tai muusta ulosottokelpoisesta toimeentuloetuudesta, jonka maksuaikoja ei ole ennakolta määrätty, ulosmittaus ja ulosottopidätys on 1/3 kertasuorituksen nettomäärästä. Muita kertasuorituksia ovat muun muassa takautuvasti maksettavat palkka- ja eläkeerät sekä erikseen maksettava lomarahaa. Toistuvaissuorituksen ulosmittauksiin tarkoitettua maksukauden päivää kohti laskettavaa suojaosuutta ei voida käyttää kertasuoritusten ulosmittauksissa.

Jos kertasuoritus ulosmitataan elatusavun perimiseksi, ulosmittaus ja ulosottopidätys saa olla enintään 2/3 kertasuorituksen nettomäärästä.

Erikseen maksettavan lomarahaa maksukiello on tarkoituksenmukaista antaa saatavan ulosmittauspöytäkirjanotteella, johon tehdään asianomaiset merkinnät maksukiellosta.

Maksukiellon muut merkinnät

Tilitys

Maksajan on lähetettävä pidätetyt varat välittömästi ulosottomiehen postisiirtotilille. Tilityksessä on ilmoitettava velallisen nimi ja henkilötunnus. Tilillepanomaksu saadaan vähentää tilille maksettavasta määrästä. Kuten aikaisemmin on jo mainittu kertapidätys on tilitettävä aina täysimääräisenä.

Voimassaolo

Maksukiello on voimassa toistaiseksi, kunnes se kirjallisesti peruutetaan tai muutetaan.

Maksukiello voidaan määrätä voimaan tiettyyn päivämäärään saakka, esimerkiksi perimisajan loppuun.

Kertapidätyksen voimassaolo on selvitetty edellä kertapidätyksen kohdalla.

Maksukiellon antaja

Maksukiellot, niitä koskevat muutokset ja peruutukset antaa ja allekirjoittaa ulosottomies. Suojaosuuden ja tulorajan muuttuessa annetaan uusi maksukiello.

Asian hoitaja

Maksukielloasiaa hoitaa avustava ulosottomies kukin omien velallistensa osalta. Maksukielloon on merkittävä avustavan ulosottomiehen nimi ja puhelinnumero suuntanumeroineen. Avustavan ulosottomiehen on neuvottava, ohjattava ja valvottava kiellon saanutta maksajaa menettelemään kiellossa määrättyllä tavalla. Tehtävää varten avustavan ulosottomiehen käyttöön on annettava toinen ulosottomiehelle tarkoitettu maksukiellon toistekappaleista (B tai C).

Maksukieltokortisto

Vireillä olevat maksukiellot on järjestettävä ulosottomiehen kansliassa velallisten nimien mukaiseen aakkosjärjestykseen. Maksukieltoon tehtävistä kirjanpitomerkinnöistä määrää ulosottomies. Ulosottomiehen kansliassa aakkosellista maksukieltokortistoa pitävä virkamies voidaan määrätä avustavan ulosottomiehen ohella ohjaamaan maksukiellon saaneita maksajia pidätys- ja tilitysmenettelyssä sekä muutoinkin valvomaan kieltojen noudattamista.

Tiedoksianto

Maksukielto on annettava maksajalle tiedoksi postitse saantitodistusta vastaan tai haastetiedoksiannolla. Maksukielto saadaan kuitenkin toimittaa postitse kirjattuna tai kirjaimattomana virkakirjeenä julkiselle yhteisölle tai laitokselle taikka muullekin maksajalle, milloin täytäntöönpanon varmuuden ei voida olettaa siitä kärsivän.

Noudattamisvelvoite

Maksukiellossa maksajaa kielletään suorittamasta kiellossa tarkoitettuja ulosmitattuja varoja muulle kuin maksukiellossa mainitulle ulosottomiehelle.

Milloin pidätettäväksi määrätty rahamäärä todisteellisesti annetun maksukiellon vastaisesti maksetaan muulle kuin ulosottomiehelle tai milloin maksaja laiminlyö velvollisuutensa pidättää palkasta, eläkkeestä tai muusta toimeentuloetuudesta ja suorittaa ulosottomiehelle pidätettäväksi määrätyn osan velallisen palkasta, eläkkeestä tai muusta toimeentuloetuudesta, voidaan pidättämättä tai suorittamatta jätetty määrä välittömästi ulosmitata palkkaa, eläkettä tai muuta toimeentuloetuutta maksavalta työnantajalta, eläkelaitokselta tai muulta maksuvelvolliselta.

Ulosmittaus maksajalta saadaan toimittaa ulosmittauksesta laaditun pöytäkirjan nojalla. Pöytäkirjaan on merkittävä, miten maksukielto on annettu tiedoksi ja miten kiellon vastainen maksaminen tai laiminlyönti on tapahtunut.

Milloin maksaja on ulosottomiehen toimialueen ulkopuolella, ulosottomies saa pyytää maksajan asuin- tai kotipaikan ulosottomieheltä virka-apua edellä selostetun ulosmittauksen toimittamiseksi.

Toisen ulosottomiehen maksukielto

Velallisen palkkaan, eläkkeeseen tai muuhun toimeentuloetuuteen voi samanaikaisesti kohdistua vain yksi maksukielto. Jos maksaja saa maksukiellon ollessa voimassa saman velallisen palkkaan, eläkkeeseen tai muuhun toimeentuloetuuteen kohdistuvan uuden maksukiellon toiselta ulosottomieheltä, maksajan on noudatettava uutta maksukieltoa ja palautettava aikaisempi maksukielto sen antajalle sekä samalla ilmoitettava uuden maksukiellon antanut ulosottomies.

Selostettu maksukieltojen päällekkäisyys syntyy yleensä velallisen muuttaessa asuinpaikkakuntaansa. Maksajan palautettua aikaisemman maksukiellon sen antaneelle ulosottomiehelle, tämän on siirrettävä ulosottoasia velallisen uuden asuinpaikan ulosottomiehelle. Siirtokirjeeseen tulee täytäntöönpanoperusteen ja muiden täytäntöönpanoasiakirjojen lisäksi liittää ote palkan ulosmittauspöytäkirjasta.

Uuden maksukiellon nojalla kertyvät varat jaetaan niiden saamisten kesken, joita koskevien ulosmittausten perusteella uusi maksukielto on annettu. Uusi maksukielto tulee siirrettävän ulosottoasian osalta voimaan heti, kun asia kirjataan toiselle ulosottomiehelle saapuneeksi. Uuden maksukiellon nojalla kertyneet varat voidaan kirjauksen jälkeen käyttää myös siirretyn saamisen suorittamiseksi.

Maksukiellon palauttaminen

Milloin maksaja ei voi noudattaa maksukieltoa sen vuoksi, että

- velallinen ei ole hänen palveluksessaan,
- velallinen on eronnut hänen palveluksestaan,
- velallinen ei saa maksajalta eläkettä tai muuta toimeentuloetuutta,
- velallisen nettotulot eivät nouse yli suojaosuuden taikka
- maksajalla on siihen muu ilmoitettu laillinen syy tai
- toiselta ulosottomieheltä on saapunut uusi velallista koskeva maksukielto,

maksaja palauttaa maksukiellon ulosottomiehelle ja vahvistaa palauttamisen syyn ja ajan allekirjoituksellaan.

Ulkomailla asuva eläkkeensaaja

Kun velallisena oleva eläkkeensaaja asuu ulkomailla, ulosmittaus voidaan toimittaa ulosottopiirissä, jossa eläkettä maksava eläkelaitos sijaitsee. Ulosmittauksen ennakoilmoitus saadaan lähettää velalliselle maksajan osoitteella.

Ulosmittausilmoituksen lähettäminen ulkomailla asuvalle eläkkeensaajalle ei ole tarpeen. Valtion perimiskuitti saadaan lähettää velalliselle maksajan kautta.

TIETOJEN HANKKIMINEN

Tietojen antaminen

Maksajan on annettava ulosottoviranomaiselle palkan, eläkkeen ja muun toimeentuloetuuden ulosmittauksessa tarvittavat tiedot, mikäli tietojen antamista ei laissa erikseen ole kielletty.

Eläkevakuutusyhtiön, eläkesäätiön, maatalousyrittäjien eläkelaitoksen, merimieseläkekassan, LEL-työeläkekassan, valtiokonttorin, Kuntien eläkevakuutuksen ja muun eläkelaitoksen on ulosottoviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava eläkkeensaajalle maksamansa eläkkeen määrä sekä tiedossaan olevat muut laitokset, jotka maksavat eläkkeensaajalle toimeentuloetuuksia. Sanottu tietojenantamisvelvoite koskee myös Eläketurvakeskusta.

Tapaturmavakuutusyhtiön, valtiokonttorin ja maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on ulosottoviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava korvauksensaajalle maksamansa päivärahan, tapaturmaeläkkeen ja perhe-eläkkeen määrä sekä tiedossaan olevat laitokset, jotka maksavat korvauksensaajalle toimeentuloetuuksia.

Kansaneläkelaitoksen paikallistoimiston ja työttömyyskassan on ulosottoviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava maksamansa päivärahan määrä ja tiedossaan olevat muut laitokset, jotka maksavat henkilölle toimeentuloetuuksia.

Eläketurvakeskus

Tiedot työeläkkeen saajista ja heille eläkettä maksavista eläkelaitoksista on saatavissa Eläketurvakeskuksen eläkerekisteristä. Tässä rekisterissä on tiedot eläkkeensaajan bruttoeläkkeestä mutta ei nettoeläkkeestä. Ulosottoviranomainen voi kysyä tarvitsemansa tiedot velallisena olevan eläkkeensaajan eläkkeestä ja maksajasta Eläketurvakeskukselta puhelimitse. Eläkkeen nettomäärä tiedustellaan annetun ohjauksen mukaan maksavalta eläkelaitokselta puhelimitse erikseen. Tiedustelun yhteydessä ulosottoviranomaisen on pyydettäessä ilmoitettava ulosottopiirinsä tunnusnumero, joka on piirin nimen kohdalla ulosottotoimen osoite- ja puhelinluettelossa. Tiedot kansaneläkkeestä saadaan kansaneläkelaitoksen paikallistoimistosta.

Tiedustelujen helpottamiseksi uuteen ulosottotoimen osoite- ja puhelinluetteloon on merkitty lakisääteisten eläkkeiden ja toimeentuloetuuksien maksajien puhelinnumerot ja osoitteet.

Eläketiedustelu Eläketurvakeskukselta voidaan tehdä myös kirjallisesti. Tiedustelua varten on eläketiedustelulomake (ulosottolomake nro 4), jonka oheen tiedustelun yhteydessä liitetään eläkkeensaajan nimellä ja henkilötunnuksella varustettu eläkekortti (ulosottolomake nro 5). Lomakkeet lähetetään ikkunakirjekuorella (ulosottolomake nro 53). Eläketurvakeskus merkitsee kortille tiedot eläkkeenmaksajista. Eläkkeiden maksajat merkitään maksettavien eläkkeiden bruttomäärien mukaisessa suuruusjärjestyksessä. Suurimman eläkkeen maksaja merkitään numerolla yksi (1) toiseksi suurin numerolla kaksi (2) jne. Eläkekortti palautetaan ulosottoviranomaiselle. Lähetteenä käytetään eläketiedustelulomaketta, jonka oikeanpuoleiseen osoitekenttään ulosottoviranomainen on merkinnyt nimensä ja osoitteensa. Eläkkeiden nettomäärät kysytään puhelimitse asianomaiselta eläkelaitokselta.

Eläketurvakeskukselta voidaan pyytää eläketietoja jo vuoden 1989 joulukuun jälkipuoliskolla.

Muut tietolähteet

Ensisijaisena ulosmittauksessa tarvittavien tietojen tietolähteenä on velallinen itse.

Tietoja velallisen saamista eläkkeistä ja muista toimeentuloetuuksista voidaan saada verotusasiakirjoista. Lääninverovirastot lähettävät erikseen työpaikka- ja eläketiedot omien jäämavelallistensa osalta vuosittain luettelon muodossa. Lähettäminen ajoittuu kesäkauteen.

UUTEEN JÄRJESTELMÄÄN SIIRTYMINEN

Uudet maksukiellot

Kaikki maksukiellot on uudistettava 1.1.1990 lukien. Ulosottomiehen on annettava uudet maksukiellot uutta ulosottolomaketta nro 1 A-C käyttäen.

Osassa ulosottotapauksia voimaan tuleva uudistus lieventää ulosottopidätyksen määrää. Ulosottopidätyksen määrä ei koskaan suurene. Tämän vuoksi uudet maksukiellot voidaan laatia ennen uudistuksen voimaan tuloa toimitettujen ulosmittausten perusteella. Aikaisemmat ulosmittaukset jäävät sellaisenaan voimaan eikä uutta ulosmittausta ilman erityistä aihetta ole tarpeen toimittaa.

Ulosottoerusteet

Voimaan tulevan lain nojalla myös eläkkeen ja muiden uusien ulosottokelpoisten toimeentuloetuuksien ulosmittaus voidaan toimittaa ennen vuotta 1990 tuomittujen tai maksuunpantujen saamisten perimiseksi.

Lomakkeet

Uusi palkanulosmittauslomake (ulosottolomake nro 55), uusi maksukieltolomake (ulosottolomake nro 1 A-C), tuloraja- ja suojaosuustaulukko (ulosottolomake nro 3), eläketiedustelulomake (ulosottolomake nro 4) ja eläkekortti (ulosottolomake nro 5) lähetetään ulosottopiireihin ensi vaiheessa ilman tilausta viikolla 50. Tämän jälkeen lomakkeita tilataan valtion painatuskeskukselta normaaliin tapaan. Ensimmäiset tilaukset on syytä rajoittaa puolen vuoden tarpeen varalle. Nykyistä lomaketta maksukiellon peruuttamisesta tai muuttamisesta (ulosottolomake nro 2 A-B) ei ole uusittu ja lomaketta käytetään edelleenkin.

Atk-lomakkeet hoidetaan erikseen.

Uusi ulosottotoimen osoite- ja puhelinluettelo lähetetään ulosottopiireihin ja eläkelaitoksille heti luettelon valmistuttua.

Ilmoitus palkan/eläkkeen ulosmittauksesta
Meddelande om utmätning av lön/pension

Nimi ja osoite Namn och adress	Henkilötunnus Personbeteckning	Ennakkolmoituksen päivämäärä Datum för förhandsmeddelande
	Ulosmittauspäivä - Utmätningsdatum Kello Klockan	
	Ulosmittauspaikka ettei virkahuone - Plats för utm. om ej tjänsterummel	

Ulosmittaus Alla mainitut saamisen perimiseksi velallisen tulojen (palkka, eläke ja muu toimeentuloetuus) yhteenlasketusta nettomäärästä ulosmitataan 1/3 tai

jos yhteenlaskettu nettomäärä on kuitenkin enintään mk kuukaudessa (tuloraja), maksukauden yhteenlasketun nettomäärän ja suojaosuuden* erotuksesta ulosmitataan 3/4

Ulosmittaus on vähintään/enintään mk/kk.

*Suojaosuus Jätetään ulosmittaamatta velallisen omaa ja hänen eläksensä varassa olevien perheenjäsenten elatusta varten vähintään:

velallinen mk/pv
perheenjäsen mk/pv; lkm

Maksukielto Koko ulosmitattu määrä pidätetään jäljempänä mainitun maksajan maksamasta tulosta. Muut huomioon otetut tulot:

Utmätning För indrivning av nedan nämnd fordran utmäts av gäldenärens sammanräknade nettoinkomster (lön, pension och annan utkomstförmån) 1/3 eller

om dock det sammanräknade nettobeloppet är högst mk per månad (inkomstgräns), skall av skillnaden mellan betalningsperiodens sammanräknade nettobelopp och skyddade belopp* utmätas 3/4

Utmätningen är minst/högst mk/månad.

*Skyddat belopp Från utmätningen undantas till underhåll för gäldenären och familjemedlemmar vilkas försörjning beror av gäldenären minst:

gäldenär mk/dag
familjemedlem mk/dag; antal

Betalningsförbud Hela det utmäta beloppet innehålls av inkomst som nedan nämnda betalare betalar. Övriga inkomster som beaktats:

Asian nro Ärendets nr	Saaminen** Fordran ajalta/peruste, verotuskunta/hakija, etuoikeus, ELA mk/kk, erä/erittely för liden/grunden, beskattningsort/sökanden, lörmånsrätt, underh. bidr. mk/mån, rat/specifik.	Mk	Korko % alkaen Ränta % fr.

Ulosmittaus koskee myös täytäntöönpanokuluja ja säädeltyjä viivästysseuraamuksia
Utsökningen gäller även verkställighetskostnader och stadgade dröjningsföljder

** A - autovakuutus - bilförsäkring	LV - liikevaihtovero - omsättningskatt	SAI - sairaalamaksu - sjukhusavgift
E - ennakkovero - förskottsskatt	M - manttaalmaksu - mantalsavgift	TA - lyönantajasuoritus - arbetsgv pres.
ELA - elatusapu - underhållsbidrag	ME - metsänhoitomaksu - skogsvårdsavg.	TV - TV-lupa - TV-licens
KO - korvaus - ersättning	P - pysäköintivirhemaksu - parkeringsbot	V - lopullinen vero - slutlig skatt
KV - koiravero - hundskatt	RS - rikesakko - ordningsbot	
L - liikennevakuutus - trafikförsäkring	S - sakko - böter	

Maksaja Betalare	Nimi ja osoite - Namn och adress
---------------------	----------------------------------

Ulosmittauksessa oli läsnä - Vid utmätningen var närvarande	Toimitustodistaja - Förrättningsvitne
---	---------------------------------------

☐ Merkittiin, että ulosmittaus on toimitettu velallisen suostumuksella ilman todistajaa. Antecknades, att utmätningen med gäldenärens samtycke verkställts utan vittne.	Ulosottoihin nimi ja osoite - Utsökningsdistriktets namn och adress
	Puh Tel
	Allekirjoitus - Underskrift
Velallisen allekirjoitus - Gäldenärens underskrift	Tavattavissa - Anträffbar klo kl

Ulosottomake nro 55
Utsökningsblankett nr

Maksukausi

Kuukausi = 30 päivää
 Kaksi viikkoa = 14 päivää
 Viikko = 7 päivää

Ulosmittausvalitusosoitus:

Jos velallinen on tyytymätön tähän ulosmittaukseen, hän saa siitä valittaa ulosotonhallijalle kirjallisella valituksella, johon on liitettävä ote ulosmittauspöytäkirjasta ja joka on toimitettava ulosotonhallijalle kahdensakymmenessä (20) päivässä siitä lukien, kun ulosmittaus on toimeenpantu sillä uhalla, että jos jotakin tästä laiminlyödään, eikä laillista estettä näytetä, valitusta ei ole tutkittavaksi.

Jos velkoja tahtoo valittaa ulosmittauksesta, hänen on tehtävä valituksensa muuolon samassa järjestyksessä ja samalla uhalla, mutta hänelle luetaan kahdenkymmenen (20) päivän valitusaika siitä, kun hän on saanut toimituksesta tiedon.

Perustevalitus- ja täytäntöönpanon keskeytyshakemusosoitus:

Joka katsoo, että ulosottoon perittävä vero, leimaveroa ja liikevaihtoveroa lukuunottamatta, tai muu verojen ja maksujen perimisestä ulosottoon annetun lain 1 §:ssä tarkoitettu saaminen on määrätty tai maksuunpantu lakia virheellisesti soveltaen taikka että asiaa käsiteltäessä on tapahtunut erehdys tai menettelyvirhe, jonka voidaan otaksua vaikuttaneen asian ratkaisuun, saa siitä tehdä perustevalituksen.

Valitusviranomainen:

Mikäli edellä mainitun saamisen määräämisestä tai maksuunpanosta tehtävästä perustevalituksesta on muussa kuin veronulosottolaissa erityinen säännös, on sitä säännöstä noudatettava. Mikäli säännöstä ei ole, on perustevalitus tehtävä viranomaiselle, jolle saamisen määräämisestä tai maksuunpanosta on säännönmukaisesti valitettava. Jollei sellaista viranomaista ole säädetty, on perustevalitus tehtävä lääninhallitukselle, jonka toimialueella saaminen on määrätty tai maksuunpantu.

Valitusaika:

Perustevalitus on tehtävä, ellei erikseen toisin ole säädetty, viiden (5) vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta lukien, jona vero, julkinen maksu tai siihen rinnastettava saaminen on määrätty tai maksuunpantu. Kuitenkin ennakkokannossa määrätystä ennakosta perustevalitus saadaan tehdä viiden (5) vuoden kuluessa lopullisen verotuksen toimittamisvuoden päättymisestä.

Miljoon edellä mainitun viiden (5) vuoden kuluessa on toimitettu ulosmittaus tai saaminen on valvottu konkurssissa, julkisessa haasteessa tai kiinteistön pakkohuutokaupassa, perustevalitus saadaan edellä mainitun ajan umpeen kuluttuakin tehdä kolmessakymmenessä (30) päivässä valvonnasta lukien sekä kun ulosmittaus on toimitettu, kahdensakymmenessä (20) päivässä ulosmittauksesta lukien jäljempänä mainittuun keskeytyshakemukseen liitettynä. Jos perustevalitus tehdään säädetyn määräajan umpeen kuluttua, se jätetään tutkittavaksi ottamatta.

Täytäntöönpanon keskeytyshakemusosoitus:

Mikäli se, jonka omaisuutta on ulosmitattu, tahtoo säädettyssä määräajassa tehdyn säännönmukaisen valituksen tai perustevalituksen taikka verotuslain mukaisista veroista ja maksuista tehdyn veronokaisuusvalituksen perusteella hakea täytäntöönpanon keskeytystä, hänen tulee ilmoittaa siitä viimeistään kahdeksantena (8) päivänä ulosmittauksen jälkeen ulosottomiehelle, sekä jättää kirjallinen keskeytyshakemuksensa hänelle viimeistään kahdenkymmenentenä (20) päivänä ulosmittauksen jälkeen. Keskeytyshakemukseen on liitettävä ulosottomiehen oikeaksi todistama jäljennös tästä ulosmittauspöytäkirjasta sekä todistus siitä, että saamista koskeva valitus tai velallisen oikaisuvaatimukseen perustuva veronokaisuus on vireillä, taikka valituskirjelmä ja ne asiakirjat, joihin valittaja viittaa perusteinaan. Jos ilmoitusta keskeytyshakemuksesta ei tehdä ja keskeytyshakemusta mainittuine liitteineen jätetään ulosottomiehelle edellä sanotussa määräajassa, täytäntöönpano saatetaan valituksesta huolimatta loppuun, jollei siihen ole muuta estettä.

Betalningsperiod

1 månad = 30 dagar
 2 veckor = 14 dagar
 1 vecka = 7 dagar

Besvärunderservisning vid utmätning:

Om gäldenaren är missnöjd med denna utmätning, får han söka ändring där hos överexekutor genom skriftligt besvar, till vilket skall fogas ett utdrag ur utmätningsprotokollet och tillställas överexekutor inom tjugo (20) dagar från den tidpunkt då utmätningen har verkställts vid äventyr att besvären avvisas såframt någonting härav uraktlätas utan att laga hinder påvisas.

Vill fordringsägare söka ändring i utmätningen, skall han anfordra besvar i samma ordning och vid enahanda äventyr, dock så, att han åtnjuter en besvärstid av tjugo (20) dagar, från den tidpunkt då han erhållit kändedom om författningen.

Besvärunderservisning för grundbesvar och ansökan om avbrytande av verkställighet:

Den som anser att skatt som indrivs i utsköningsväg, frånsett stampelskatt och omsättningskatt eller annan fordran som avses i 1 § lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsköningsväg har fastställts eller debiterats med oriktig tilläggning av lag eller allt vid ärendets behandling har inträffat misstag eller fel i förfarandet, som kan antas ha inverkat på ärendets avgörande, får däröver anfordra grundbesvar.

Besvärmyndighet:

Såvida särskilt stadgande om grundbesvar över fastställande eller debitering av ovannämnd fordran finns annanstans än i skatteutsköningslagen, skall nämnda stadgande tillämpas. Om stadganden saknas, skall grundbesvar anöras hos den myndighet hos vilken besvär normalt anförs över fastställande eller debitering av fordran. Har intet stadgats om sådan myndighet, skall grundbesvar anöras hos den länsstyrelse inom vars verksamhetsområde fordran har fastställts eller debiterats.

Besvärstid:

Grundbesvar skall, såframt ej annat är stadgat särskilt, anöras inom fem (5) år, räknat från början av året näst efter det år då skatt, offentlig avgift eller därmed jämförbar fordran har fastställts eller debiterats. Grundbesvar över förskott, som har fastställts vid förskottsuppbörd, får dock anöras inom fem (5) år från utgången av det år då den slutliga beskattningen har verkställts.

Har under nämnda fem (5) år utmätning verkställts eller fordran bevakats i konkurs, genom offentlig stämning eller vid exekutiv fastighetsauktion, får grundbesvar anöras även efter uthången av nämnda tid inom trettio (30) dagar, räknat från bevakningen, samt, när utmätning har skett, inom tjugo (20) dagar från denna i samband med nedannämnd ansökan om avbrytande. Grundbesvar, som anförs efter utgången av stadgad tid, avvisas.

Ansökan om avbrytande av verkställighet:

Önskar den, vars egendom utmätts, på grund av ordinarie besvar som anförts inom stadgad tid eller på grund av grundbesvar eller rättelseyrkande beträffande skatter och avgifter enligt beskattninglagen ansöka om avbrytande av verkställigheten, skall han senast den åttonde (8) dagen efter utmätningen härom underrätta utmätningens man samt senast den tjugonde (20) dagen efter utmätningen tillställa utmätningens man skriftlig ansökan om avbrytande. Till ansökan skall fogas av utmätningens man till riktigheten styrkt avskrift av detta utmätningsprotokoll samt intyg om att besvar rörande fordringen eller skatterätelse som grundar sig på gäldenärens rättelseyrkande är anhängiga, eller besvärsskriften och de handlingar som ändringssökanden åberopar såsom grund. Såvida anmalan om ansökan om avbrytande icke görs och ansökningen jämte nämnda bilagor icke tillställs utmätningens man inom ovannämnda tid, fullföljs verkställigheten, oberoende av besvären, om icke annat hinder föreligger.

* Ulosotonhallijan nimi ja osoite
 Överexekutor namn och adress

Vetällisen nimi, henkilötunnus ja osoite
Gäldenärens namn, personbeteckning och adress

**MAKSUKIELTO palkan/eläkkeen maksajalle
BETALNINGSFÖRBUD till löne/pensionsbetalaren**

Pvm Datum

Nro Nr

Patkan/eläkkeen maksaja ja osoite Löne/pensionsbetalare och adress	Asiaa hoitaa - nimi ja puhelin Ärendet handhas av - namn och telefon
--	---

ULOSOTTOPIDÄTYS NETTOMÄÄRÄSTÄ

Ulosottopidätys on toimitettava Teidän velalliselle maksamane tulon (palkka, eläke ja muu toimeentuloetus) nettomäärästä eli siitä määrästä, joka jää jäljelle, kun veron ennakonpidätys on loimitettu.

YHTEENLASKETTU NETTOMÄÄRÄ

Velallisen Teitä saaman tulon ja ulosmittaukseen kuuluvan muun tulon nettomäärät on laskettava maksukausittain yhteen. Teidän on toimitettava ulosottopidätys yhteenlasketun nettomäärän mukaan.

Ulosmittaukseen kuuluvan muun tulon nettomäärä:

ULOSOTTOPIDÄTYKSEN MÄÄRÄ

Ulosottopidätys on 1/3 yhteenlasketusta nettomäärästä tai

jos yhteenlaskettu nettomäärä on kuitenkin enintään mk kuukaudessa (tuloraja), maksukauden yhteenlasketun nettomäärän ja suojaosuuden erotuksesta on pidettävä 3/4

Ulosottopidätys on vähintään/enintään mk/kk.

Ulosottopidätys kertapidätyksenä on mk.

SUOJAOSUUS

Velalliselle on jätettävä yhteenlasketusta nettomäärästä kutakin maksukauden päivää kohti vähintään mk.

TILITYS

Pidätetyt varat on välittömästi lähetettävä posti siirtotilille

Tilityksessä on ilmoitettava vetällisen nimi ja henkilötunnus. Tilillepanomaksu saadaan vähentää tilille maksettavasta määrästä. Kertapidätys on tillettävä aina täysimääräisenä.

VOIMASSAOLO

Maksukielto on voimassa toistaiseksi, kunnes se kirjallisesti peruutetaan tai muutetaan.

Maksukielto on voimassa kunnes kertapidätys on toimitettu ja varat tilletty ulosottomiehelle.

MAKSUKAUSI

Kuukausi = 30 päivää
Kaksi viikkoa = 14 päivää
Viikko = 7 päivää

BETALNINGSPERIOD

1 månad = 30 dagar
2 veckor = 14 dagar
1 vecka = 7 dagar

UTMÄTNINGSINNEHÅLLNING AV NETTOBELOPP

Utmättningsinnehållningen bör verkställas av nettobeloppet av den inkomst (lön, pension och annan utkomstförmån) som Ni betalar gäldenären eller det belopp som återstår sedan förskotts innehållning gjorts.

SAMMANRÄKNAT NETTOBELOPP

De inkomster som gäldenären erhåller av Er och andra inkomster som hör till utmätningen skall sammanräknas betalningsperiodvis. Ni skall göra utsökningsinnehållningen enligt det sammanräknade nettobeloppet.

Nettobelopp av annan inkomst som hör till utmätningen:

BELOPPET AV UTSÖKNINGSINNEHÅLLNINGEN

Utsökningsinnehållningen är 1/3 av det sammanräknade nettobeloppet eller

om det sammanräknade nettobeloppet dock är högst mk per månad (inkomstgräns), skall av skillnaden mellan det sammanräknade nettobeloppet för betalningsperioden och det skyddade beloppet innehållas 3/4

Utmättningsinnehållningen är minst/högst mk/mån.

Utmättningsinnehållningen som engångsbelopp är mk.

SKYDDAT BELOPP

Åt gäldenären bör av det sammanräknade nettobeloppet för varje dag under betalningsperioden lämnas minst mk.

REDOVISNING

De innehållna medlen bör omedelbart sändas till postgirokonton

Av redovisningen bör gäldenärens namn och personbeteckning framgå. Inbetalningsavgiften får avdras från det belopp som skall insättas. Engångsinnehållningen skall redovisas till sitt fulla belopp.

I KRAFT

Betalningsförbudet är i kraft tills vidare och tills det skriftligen återkallas eller ändras.

Betalningsförbudet är i kraft tills engångsinnehållningen gjorts och medlen redovisats till utmättningsmannen.

Maksukielto ja -kortti
Betalningsförbud och -kort
Ulosottolomake no I A-C
Utsökningsblankett nr

Maksajalle
Till betalaren

Ulosottomies
Utmättningsman

Ulosottopiiriin nimi ja osoite	Utsökningsdistriktets namn och adress
Puh. Tel.	
Allekirjoitus Underskrift	

Noudattamisvelvoite

Palkan, eläkkeen ja muun toimeentuloetuuden maksajaa kielletään suorittamasta tässä maksukiellossa tarkoitettuja ulosmitattuja varoja kenellekään muulle kuin maksukiellossa mainitulle ulosottomiehelle. Jos pidättäväksi määrätty rahamäärä maksukiellon vastaisesti maksetaan muulle kuin ulosottomiehelle tai jos maksaja laiminlyö velvollisuutensa pidättää ja suorittaa ulosottomiehelle pidettäväksi määrätyn osan velallisen palkasta, eläkkeestä tai muusta toimeentuloetuksesta, voidaan pidättämättä tai suorittamatta jätetty määrä välittomasti ulosmitata palkkaa, eläkettä tai muuta toimeentuloetuutta maksavalta työnantajalta, eläkelaitoksesta tai muulta maksuvelvolliselta.

Maksukiellon rikkomisesta on saadettu rangaistus rikoslain 16 luvun 18 §:ssä.

Palkan määritelmä

Tässä maksukiellossa tarkoitetaan palkalla kaikenlaatuista palkkaa, palkkiota, osapalkkiota ja muuta etuutta, joka suoritetaan virasta tai toimesta taikka sellaisesta työstä, tehtävästä tai palveluksesta, joka työn tai tehtävänantajalle tehdään korvausta vastaan. Palkan määrää laskettaessa on oletettava huomioon myös siihen kuuluvien luontoisetujen arvo paikkakunnalla yleisesti käyvän hinnan mukaan.

Kertapalkka, lomarahana ja takautuva eläke

Jollei maksukiellossa toisin määrätä, kertasuorituksena maksettavan palkan, erikseen maksettavan lomarahana tai muun toimeentuloetuuden ja takautuvasti kertasuorituksena maksettavan eläke-erän nettomäärästä pidätetään 1/3. Toistuvaistulon ulosottopidätykseen tarkoitettua maksukauden päivää kohti laskettavaa suojaosuutta ei sovelleta edellä mainitun kertaluontoisen tuloerän ulosottopidätykseen.

Toisen ulosottomiehen maksukiello

Jos palkan/eläkkeen maksaja saa maksukiellon ollessa voimassa yllä mainittua velallista koskevan uuden maksukiellon toiselta ulosottomieheltä, hänen on noudatettava uutta maksukielloa ja palautettava aikaisempi maksukiello senantajalle sekä samalla ilmoitettava uuden maksukiellon antanut ulosottomies.

Palkan maksajan merkintöjä

Maksukiellon palautus

Maksukiello palautetaan, koska

- velallinen ei ole palveluksessaamme
- velallinen on eronnut palveluksestamme
- velallinen ei saa meiltä eläkettä/
- velallisen palkka/eläke/muu toimeentuloetus ei nouse yli suojaosuuden.
-
- kaupunginvoudilta/nimis-
mieheltä on saapunut uusi velallista koskeva maksukiello.

Paikka ja aika Ort och tid

Skyldighet att efterfölja

Den som betalar ut lön, pension och utkomstförmån förbjuds att utbetala i detta betalningsförbud avsedda utgifter till någon annan än den utmättningsman som nämns i betalningsförbudet. Har medel som skall innehållas i strid med betalningsförbudet betalats till annan än utmättningsmannen eller försummar betalaren sin skyldighet att innehålla och till utmättningsmannen betala den del av galdenärens lön, pension eller annan utkomstförmån som skall innehållas, kan det belopp som ej har innehållits eller betalats genast med stöd av utmättningsprotokollet utbetalas hos arbetsgivaren, pensionsbetalaren eller annan betalningskyldig som det har ålegat att betala lönen, pensionen eller den andra utkomstförmånen.

Ang. straff för överträdelse av betalningsförbud är stadgat i 16 kap 18 § strafflagen

Definition för lön

I detta betalningsförbud avses med lön varje slag av lön, arvode, tantiem eller annan förmån, som utgår för tjänst eller befattning eller för arbete, uppdrag eller tjänstgöring för arbets- eller uppdragsgivare mot ersättning. Vid beräkning av lönebelopp bör även beaktas värdet av därtill hörande naturförmåner enligt gängse pris på orten.

Engångslön, semesterpenning och retroaktiv pension

Om inte i betalningsförbudet har förordnats annorlunda, innehålls 1/3 av nettoloppet av lön som utbetalas som engångsbetalning, separat erlagd semesterpenning eller annan utkomstförmån eller retroaktiv del av pension som utbetalas som engångsbetalning. Det skyddade beloppet som uträknas per dag under betalningsperioden och vilket är avsett för utmättningsinnehållningen av återkommande inkomster tillämpas inte på utmättningsinnehållningen av inkomstrater av engångsnatur.

Betalningsförbud av annan utmättningsman

Om löne/pensionsutbetalaren får ett nytt betalningsförbud rörande ovan nämnda galdenär medan detta betalningsförbud är i kraft, bör han följa det nya betalningsförbudet och returnera det tidigare betalningsförbudet till dess utfärdare och samtidigt meddela vilken utmättningsman som utfärdat det nya.

Lönebetalarens anteckningar

Återställande av betalningsförbud

Betalningsförbud returneras, då

- galdenären ej är i vår tjänst
- galdenären har avgått från vår tjänst
- galdenären erhåller ej pension hos oss/
- galdenärens lön/pension/annan utkomstförmån ej överstiger det skyddade beloppet
-
- har anlänt ett nytt betalningsförbud gällande galdenären från stadsfogde/lansman

Allekritisus Underskrift

TULORAJA JA SUOJAOSUUS PALKAN JA ELÄKKEEN
ULOSMITTAUKSESSA VUONNA 1990

Vertaa maksukieito

	Velallinen yksin	Velallinen +1 perheen- jäsen	Velallinen +2 perheen- jäsentä	Velallinen +3 perheen- jäsentä	Velallinen +4 perheen- jäsentä
Tuloraja mk/kk	4374 mk	5562 mk	6750 mk	7938 mk	9126 mk
Suojaosuus mk/kk	2430 mk	3090 mk	3750 mk	4410 mk	5070 mk
Tuloraja mk/2 vk	2041 mk	2596 mk	3150 mk	3704 mk	4259 mk
Suojaosuus mk/2 vk	1134 mk	1442 mk	1750 mk	2058 mk	2366 mk
Tuloraja mk/1 vk	1021 mk	1298 mk	1575 mk	1852 mk	2129 mk
Suojaosuus mk/1 vk	567 mk	721 mk	875 mk	1029 mk	1183 mk
Tuloraja mk/1 pv	146 mk	185 mk	225 mk	265 mk	304 mk
Suojaosuus mk/1 pv	81 mk	103 mk	125 mk	147 mk	169 mk

Kaava: tuloraja = 1,8 x suojaosuus

Maksukausi

kk = 30 pv
2 vk = 14 pv
1 vk = 7 pv

Tuloraja- ja suojaosuuslaskukko
Ulosottolomake nro 3

**INKOMSTGRÄNSEN OCH SKYDDADE BELOPP VID UTMÄTNING
AV LÖN OCH PENSION ÅR 1990**

Jämför betalningsförbudet

	Gäldenären ensam	Gäldenären +1 familje- medlem	Gäldenären +2 familje- medlemmar	Gäldenären +3 familje- medlemmar	Gäldenären +4 familje- medlemmar
Inkomstgräns mk/mån	4374 mk	5562 mk	6750 mk	7938 mk	9126 mk
Skyddat belopp mk/mån	2430 mk	3090 mk	3750 mk	4410 mk	5070 mk
Inkomstgräns mk/2 veckor	2041 mk	2596 mk	3150 mk	3704 mk	4259 mk
Skyddat belopp mk/2 veckor	1134 mk	1442 mk	1750 mk	2058 mk	2366 mk
Inkomstgräns mk/1 vecka	1021 mk	1298 mk	1575 mk	1852 mk	2129 mk
Skyddat belopp mk/1 vecka	567 mk	721 mk	875 mk	1029 mk	1183 mk
Inkomstgräns mk/1 dag	146 mk	185 mk	225 mk	265 mk	304 mk
Skyddat belopp mk/1 dag	81 mk	103 mk	125 mk	147 mk	169 mk

Formeln: inkomstgränsen = 1,8 x det skyddade beloppet

Betalningsperiod

mån = 30 dagar
2 veckor = 14 dagar
1 vecka = 7 dagar

Tabell över inkomstgränsen och skyddade belopp
Utsökningsblankett nr 3

SAATE

ELÄKETURVAKESKUS Eläkerekisteri PL 11 00521 HELSINKI	
---	--

Pyydän tiedot oheisten henkilöiden eläkkeiden maksajista.

Peruste: TEL 17 §

Päiväys:

Alekirjoitus ja virka-asema:

Tuolenro 70325004S
☎ 6931272-12/867484/P

Eiäketiedustelu
Ulosottolomake nro 4

Maksuvelvoitteen etu- ja sukunimet

Henkilötunnus

ELÄKETIEDOT

Eläkelaitos	nettoeläke kuukaudessa			
	vuosi:	vuosi:	vuosi:	vuosi:
KANSANELÄKELAITOS				
KUNTIEN ELÄKEVAKUUTUS				
VALTIOKONTTORI				
ELÄKE-KANSA				
ELÄKE-SAMPO				
ELÄKE-TAPIOLA				
ELÄKE-VARMA				
ILMARINEN				
LEL-TYÖELÄKEKASSA				
MELA				

Eläketurvakeskuksen merkintöjä

jatkuu kääntöpuolella

Eläkekortti
Ulosottomake nro 5 693124V-37/687465/P

Lisätiedot

AVUSTAVA ULOSOTTOMIES: nimi, vastaanottoaika ja puhelinnumero (leima)